

MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci • številka 92 • junij 2022 • letnik XIX • ISSN -1581-7156

Mitja Čander, Beletrina in Feri Lainšček ob predaji prvega izvoda knjige Murska saga

V okviru 21. mednarodnega strokovnega posvetovanja in festivala potujočih knjižnic so občino Beltinci obiskali bibliobusi iz Slovenije, Madžarske in Hrvaške

Na Markovem senju v Böltincaj je bilo že od jutra živahno

Odprta razstave se je poleg mentorice doc. Darje Matjašec in asistenta Nejca Florjanca udeležilo tudi pet avtorjev predlogov

Na Otoku ljubezni smo obeležili svetovni dan zdravja

Slavnostna govornica na letošnjih Jeričevih dnevih je bila domačinka iz Dokležovja in učiteljica na POŠ Dokležovje, Urška Černi

Vokalna skupina Beletinke, ki deluje pod okriljem KUD Beltinci, je na svojem spomladanskem koncertu razveselila številno občinstvo v Kulturnem domu Beltinci

Cenjeni bralci,

sonce nas v teh dneh prijetno greje in naznanja prihod poletja in počitniških dni. Hkrati pa je to tudi čas za izid poletne številke občinskega glasila, ki je bogato s prispevki o dogodkih, ki so se zvrstili v naši ožji in širši skupnosti. Veseli smo, da je temu tako,

saj vse prireditve, ki se zvrstijo, naše občane spodbujajo k druženju, kar pozitivno vpliva na odnose v družbi, hkrati pa bogati življenje posameznika. Že pregovor pravi, da ni dobro človeku, da je sam. Tako izkoristimo poletni čas za druženje, veselje in ustvarjanje

lepih spominov, le-te pa podelite z nami v naslednji številki, ki bo izšla v začetku meseca septembra.

Za uredniški odbor, Bojan Vereš

Mali rijtar

informativno glasilo Občine Beltinci

Vsebina objavljenih člankov ne odraža vedno stališča uredniškega odbora glasila.

Objavljenih člankov ne honoriramo.

Fotografije, ki jih avtorji ne bodo podnaslovili, bomo objavili brez podnaslovov.

uredniški odbor:

Bojan VEREŠ (odgovorni urednik)

Miran MAUČEC (namestnik odgovornega urednika)

Gabrijela KÜZMA (članica), Tina ZVER VLAJ (članica),

Štefan ŽIŽEK (član)

zbiranje gradiva:

Lilijana BEŽAN HORVAT

jezikovni pregled:

Zlatka HORVAT

Priloge, teksti pod fotografijami in uvodnik urednika glasila niso nujno jezikovno pregledani.

fotografije (platnice):

Sandra KAVAŠ (naslovnica), Boštjan ROUS,

arhiv Občine Beltinci, ZTKŠ Beltinci.

grafično oblikovanje in priprava za tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.

tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.

junij 2022, naklada 2600 izvodov

Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci, 02 / 541 35 35, www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Prosimo vas, da nam
prispevke

(do 3500 znakov)

za 93. številko, ki izide

v začetku meseca

septembra 2022,

posredujete

do ponedeljka,

22. avgusta 2022,

v elektronski obliki

s komentarji k

fotografijam

in navedbo avtorja ter

v ustreznem **formatu.**

Naš elektronski naslov:

malirijtar@beltinci.si

O g l a š e v a n j e v informativnem glasilu Mali rijtar

Izdajatelj: Občina Beltinci

Vse zainteresirane bodoče potencialne oglaševalce blaga in storitev obveščamo, da je s 1. 1. 2021 prešel zakup prostora v informativnem glasilu na Občino Beltinci. Uredniški odbor je na svoji seji s sklepom potrdil **CENIK OGLAŠEVANJA**, ki ga objavljamo v nadaljevanju.

V eni izdaji se natisne 2600 izvodov, vsi občani Občine Beltinci pa prejmejo informativno glasilo brezplačno.

Oglas posredujte na elektronski naslov malirijtar@beltinci.si skupaj z navedbo velikosti oglasa kot tudi točne podatke naročnika oglasa, ki so potrebni za izstavitve fakture. Oglas posredujte v formatu JPG, PDF, PSD ali TIF.

CENIK:

Velikost oglasa:

1/8 strani
1/4 strani
1/2 strani
1 stran
Zunanja zadnja stran

Cena:

30 €
55 €
100 €
180 €
250 €

Cene ne vsebujejo DDV-ja (22 %).

Uredniški odbor UO MALI RIJTAR, Bojan Vereš, odgovorni urednik

Reka Mura je prisluhnila svojemu poetu Feriju Lainščku

Predstavitve Murske sage na Otoku ljubezni v Ižakovcih

Otok ljubezni – V petek, 3. junija, so na Otoku ljubezni v Beltincih predstavili ponatis romanov Ferija Lainščka

Ločil bom peno od valov in Muriše, združenih v *Mursko sago*. Na dogodku, ki je bil posvečen temu izjemnemu poetu prekmurskih ravnin, so se poklonili tudi **700. obletnici prve pisne omembe Beltincev** in reki

Muri, ki pisatelju in pesniku Lainščku že desetletja služi kot neizčrpen vir ustvarjalnega navdiha.

Reka Mura je vajena, da svojemu poetu prišepetava besede, ki se iz njenih valov prelivajo v njegove zgodbe, a tokrat je ona prisluhnila avtorju, ki je na njeno obrežje privabil številne goste, prijatelje njegovih zgodb in literature. Slavljenec se je na dogodek, ki ga je pripravila založba Beletrina, pripeljal v kočiji, v katero je konjarka zapregla dva krepka vranca, in v spremstvu likov literarnih junakov *Murske sage* Elice in Julijana. Z drugega brega je reko na brodu prečkal direktor Beletrine **Mitja Čander**, ki je slavljenec izročil izvod sveže izdane *Murske sage* in ob tem izrazil veselje, da »slavimo Ferija Lainščka, izjemnega pisca in Prešernovega nagrajenca, prav tukaj, na tem mestu ob Muri.«

Voditeljica Blažka Müller, Feri Lainšček, avtorica spremne besede Ignacija Fridl Jarč in interpretator odlomkov iz *Murske sage*, Ivan Lotrič

Dogodek je na Otok ljubezni, prijetno zbirališče domačinov in obiskovalcev, privabil številne prijatelje lepe besede in posebne goste. Častno pokroviteljstvo srečanja je prevzel župan Občine Beltinci **Marko Virag**, ki je zbrane tudi nagovoril, med gosti pa so bili župan Občine Tišina **Franc Horvat**, podžupan Občine Beltinci **Bojan Žerdin**, direktor Pomurskih lekarn **Ivan Zajc**, profesor dr. **Janez Balažic** z Univerze v Mariboru in direktorica Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota **Klaudija Šek Škafar**.

O pisateljevanju, navezanosti na rodne kraje in življenju, ki mu ritem narekujejo neskončne ravnice in reka, ki se v ovinkih in pritokih razliva čeznje,

se je z avtorjem pomenkovala **Blažka Müller**. V iskričnem in pronicljivem, mestoma humorjem pogovoru sta se med drugim dotaknila vprašanj, kako se rojeva izjemno bogat jezik, ki krasi njegova dela, kako snuje literarne like, za katere sam pravi, da z njimi vzpostavi poseben odnos in z njimi potuje skozi zgodbe, ob tem pa je razkril, da se je v eno od svojih literarnih junakinj kratko malo zaljubil. Pogovoru se je pridružila dr. **Ignacija Fridl Jarc**, avtorica spremne besede k *Murski sagi*, ki je med drugim spregovorila prav o ženskah v Lainščkovi literaturi. Ob tem je poudarila, da je »Feri izjemen poznavalec ženske duše, a ne le to, o ženskah si upa pisati in jih postaviti kot glavni lik in jim hkrati kot pisatelj

pokaže svojo naklonjenost«. Prijetno vzdušje je podkrepil interpret **Ivan Lotrič**, ki je prebral nekaj odlomkov iz knjige, druženje pa se je nadaljevalo ob pokušini prekmurskih dobrot in vin, pospremljeni z glasbo domače glasbene skupine **Prašnati**.

*Hana Souček Martinc
Kreativna baza
Družba za komuniciranje in
strateško svetovanje, d.o.o.*

Pomen Ivana Jeriča za domači kraj in Prekmurje

V Dokležovju je v organizaciji Občine Beltinci, Krajevne skupnosti Dokležovje in Društva prijateljev mladine Dokležovje 4. 6. 2022 potekala slovesnost v počastitev dekana Ivana Jeriča. Po sveti maši za domovino, ki jo je služil župnik Boris Kučko, sta župan Marko Virag in predsednik KS Dokležovje Dejan Klemenčič, ob navzočnosti praporščakov domoljubnih in veteranskih organizacij, položila venec pri spominskem obeležju.

Sledila je proslava, ki so jo letos združili s srečanjem starejših krajanov Dokležovja. Povezovalka in slavnostna govornica Urška Černi je v svojem govoru spregovorila o pomenu Jeriča za domači kraj ter izpostavila njegovo naklonjenost do Prekmurja in Prekmurcev. Jeričevo državotvorno naravnost in njegove zasluge pri priključitvi Prekmurja k Sloveniji je predstavila v kratkem preletu vsebine svojega diplomskega dela z naslovom "Duhovnik Ivan Jerič in njegova vloga pri priključitvi Prekmurja k Sloveniji". Kot učiteljica na osnovni šoli Bakovci, zaposlena v rodnem Dokležovju, se je navezala tudi na pomen podružnične

šole, ki kraju daje svojevrsten pečat, mu vdihuje življenje in ga kulturno bogati. Zbrane sta nagovorila župan Občine Beltinci, Marko Virag in predsednik Krajevne skupnosti Dokležovje, Dejan Klemenčič. V kulturnem programu so nastopile pevke ljudskih pesmi Jesensko listje, predstavili so se otroci vrtca Sonček Dokležovje in učenci Podružnične šole Dokležovje.

V sklopu Jeričevih dni so se učenci podružnične šole že v petek dopoldan z učitelji in predsednico DPM Dokležovje

Marijo Zver odpravili na pohod po Jeričevi poti. Po poti, ki jih je vodila od šole do reke Mure, so si ogledali tudi favno in floro panonskega sveta in prisluhnili zgodovini kraja ter življenja in dela Ivana Jeriča.

Urška Černi

Bibliobusi na obisku v Občini Beltinci

Direktorica PiŠK M. Sobota Klaudija Šek Škafar se je za lepo sodelovanje zahvalila direktorici ZTKŠ Beltinci Gabrijeli Küzma in županu občine Beltinci Marku Viragu

V okviru 21. mednarodnega strokovnega posvetovanja in festivala potujočih knjižnic so občino Beltinci obiskali številni bibliobusi iz Slovenije, Madžarske in Hrvaške. Ob prihodu na grajsko dvorišče smo udeležencem pripravili sprejem s kulturnim programom, v katerem je nastopila folklorna skupina KUD Beltinci. Zbrane sta nagovorila župan Občine Beltinci Marko Virag in direktorica ZTKŠ Beltinci Gabrijela Küzma, katere nagovor navajamo v celoti:

*Spoštovani **potujočniki**, spoštovani gostje!*

Vesela sem in v veliko čast mi je, da vas lahko nagovorim ob 21. mednarodno strokovnem posvetu in festivalu potujočih knjižnic in vam izrekam dobrodošlico na dvorišču beltinskega gradu.

Javni zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci je krovna občinska organizacija na področju turizma, kulture in športa.

Dejavnosti zavoda so spodbujanje in načrtovanje razvoja turizma, kulture in športa, zagotavljanje javnih kulturnih dobrin, informiranje, promocija in trženje turistične, kulturne in športne ponudbe. Zavod pa tudi spodbuja, koordinira in povezuje dejavnosti

kulturnih, turističnih in športnih društev v občini Beltinci.

Naj na kratko omenim turistične točke naše občine, ki jih ima v upravljanju naš zavod. Nekateri boste danes tudi obiskali; po njih vas bodo popeljale moje kolegice.

*Trenutno se nahajamo na **dvorišču gradu Beltinci**, kjer ima naš zavod tudi pisarne, turistično informacijski center in prodajalno. V grajskih prostorih se nahaja stalna razstava »Zgodovina zdravstva v Pomurju«, »Plemiške družine v beltinskem gradu« s salonom Marije Zichy in Poročna dvorana, več pa boste izvedeli po potepanju v gradu in okolici po kulturnem programu.*

*Upravljamo pa tudi s **Prekmursko domačijo v vasi Lipa**, kjer se v središču naselja nahaja s slamo krita prekmurska cimprana hiša s kmečkim dvoriščem in je namenjena prezentaciji prekmurske ljudske arhitekture in nekdanjega življenja na vasi.*

*Naj omenim na kratko še našo najbolj obiskano turistično točko, **Otok ljubezni v vasi Ižakovci**, ki se ponaša s plavajočim mlinom in brodom na reki Muri. Otok ljubezni bo tudi vaš zadnji današnji postanek na festivalu potujočih knjižnic.*

Zavod je v okviru svoje redne dejavnosti izdal tudi 10 knjig, tako strokovnih publikacij kot tudi leposlovja, katerih avtorji izhajajo iz lokalnega okolja.

V darilni vrečki boste prejeli knjižico avtorja Francija Justa z naslovom Prekmurski pisateljski prostori in zgoščenko prekmurskih ljudskih pesmi etno skupine MARKO BANDA, ki vas bosta spominjali na Prekmurje.

Skupaj s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota sodelujemo tudi ob drugih dogodkih v naši občini in sicer s Knjižnico pod zvezdami, grajskimi pravljničnimi večeri in z današnjim dogodkom.

Veseli nas, da lahko danes popeljemo vaše BIBLIOBUSE po naši občini Beltinci.

Vsem nam pa želim, da nam vsaka zapisana beseda v različno zapisanem besedilu odpre um, s katerim vidimo svet z različno logiko.

Potujočniki, želim vam veliko obiskov vaših pisanih in napisanih BIBLIOBUSOV.

Po kulturnem programu smo naše goste popeljali na ogled razstav v beltinskem gradu in se sprehodili do cerkve ter spominskega obeležja ob 100. obletnici združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

V tem času so bili živopisani bibliobusi na ogled tako od zunaj kot od znotraj in številni obiskovalci, med katerimi je bilo tudi veliko družin, so to priložnost z veseljem izkoristili. Učenke in učenci Osnovne šole Beltinci pa so prevzeli vlogo informatorjev in varnostnikov.

Bibliobusi so se nato v konvoju odpravili na vožnjo skozi Beltince, Melince in Ižakovce, kjer so udeleženci na Otoku ljubezni uživali v lepotah murskega ambienta in v odlični prekmurski kulinariki.

ZTKŠ Beltinci
Simona Cizar

Markovo senje v Böltincaj

Beltinci so trške pravice pridobili 30. oktobra 1817, v času grofa Csakyja. Od takrat so se v kraju odvijali razni sejmi, na god svetega Marka pa se je v Beltincih odvijal prvi spomladanski sejem, na katerem so prodajali lončenino, lesena korita, čevlje, košare, kmečko orodje in druge izdelke, ki so jih čez zimo izdelali rokodelci.

Zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci je v sodelovanju z Občino Beltinci in Komunjo, Javnim komunalnim podjetjem Beltinci, d.o.o. v **soboto, 23. aprila 2022, po dvoletnem koronskem zatišju ponovno obudil Markovo senje v Böltincaj**. Sejmarijem je bil na voljo prostor na novi tržnici pred prodajalno Mercator, pred gostiščem Zvezda Beltinci in na ploščadi Ledine.

Za pestro sejmsko ponudbo je poskrbelo kar sedemnajst sejmarijev, ki so obiskovalcem predstavili svojo dejavnost, izdelke ali novosti ter izkoristili priložnost za vzpostavljanje novih sodelovanj.

V spremljevalnem programu so sodelovala tudi kulturna in turistična društva ter zavodi iz naše občine, ki so z nastopi svojih članov letošnje dogajanje popestrila s kulturnim in zabavnim programom. Ves čas **Markovega senja** pa so za dobro razpoloženje skrbeli tudi glasbeniki.

Sejmarije in obiskovalce je nagovoril tudi župan Občine Beltinci, Marko Virag.

Ker pa dolinskemu delu Prekmurja pravimo tudi Markovsko, je bil ta dan v celoti v znamenju Markov.

Poleg pestre sejmske ponudbe je bilo mogoče spremljati tudi pletenje košar

In še nekaj zanimivosti o Sv. Marku, evangelistu

Rodil se je v 1. stoletju v Palestini, umrl pa je 25. aprila 68 v Aleksandriji. Je zavetnik Egipta in Benetk in otoka Reichenau v Bodenskem jezeru v južni Nemčiji, pa tudi kmetov, slikarjev na steklo, košarjev, zidarjev, notarjev in pisarjev. Poleg tega je priprošnjik zoper strelo in točo, nenadno in nespokorjeno smrt ter za dobro žetev. Njegovi atributi so krilati lev (simbol 2. evangelija), odprta knjiga s črninikom in peresom. Ob njegovem godu so se vrstile »Markove prošnje procesije«. Te so ponavadi šle po poljih in njivah, ljudje pa so ob prepevanju »velikih litanij« vseh svetnikov prosili za varstvo pred naravnimi katastrofami, za lepo vreme, dobro letino. S tem običajem je Cerkev v prvih letih krščanstva nadomestila

rimske poganske obhode.

Pregovori ob Markovem:

Če se na Marka bliska in grmi, slane, pozebe se bati ni.

Če je na sv. Marka dan lepo, bo dosti vina. Kolikor žabe pred sv. Markom regljajo, prav toliko potlej nehajo.

Na god sv. Marka se sejejo kumare. V Markovcih na Dravskem polju pravijo tudi, da bodo kumare tako dolge, kot je dolga Markova procesija.

Upamo, da bo Markovo senje v Böltincaj postalo tradicionalno in bo vsako leto z vedno bogatejšo ponudbo privabilo več sejmarijev in obiskovalcev.

ZTKŠ Beltinci
Simona Cizar

Prenova parka, Panonske ulice in središča Böltinec

Razstava študentskih predlogov krajinskoarhitekturnih ureditev

V beltinskem gradu smo v petek, 22. aprila 2022, odprli razstavo študentskih predlogov krajinskoarhitekturnih ureditev, ki so nastali v študijskem letu 2019/2020, ko se je Občina Beltinci povezala z Oddelkom za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete v Ljubljani. Študenti so se

pod mentorstvom doc. Darje Matjašec in asist. Nejca Florjanca v zimskem semestru ukvarjali z možnostmi prenove središča Böltinec. Ukvarjali so se predvsem z definiranjem središča kraja in njegovim oživljanjem ter s tem s krepitvijo identitete samega kraja. Ta se je v tranzicijskem času izgubila hkrati s povečevanjem vloge prometa skozi kraj in posledično zamiranjem lokalne ponudbe in programov, ki

delajo kraj živ. V poletnem semestru so se študenti ukvarjali s prenovo parka.

Že takrat je začela zoreti tudi ideja o postavitvi razstave v Beltincih, a so nam koronski časi to preprečili, vendar smo jo pod pokroviteljstvom Občine Beltinci v letošnjem letu uspeli realizirati, v zadovoljstvo študentov, njihovih mentorjev, kakor tudi številnih obiskovalcev, ki so si jo že ogledali.

Odprtje razstave študentskih predlogov krajinskoarhitekturnih ureditev Böltinec

S svojimi predlogi so sodelovali: Anja Černic, Hana Gačnik, Loti Gorenc, Nina Hribar, Nika Imperl, Zala Janežič, Tina Jemec, Jerica Kobal, Ajda Kogovšek, Hana Konjedic, Neža Livk, Timoteja Mejaš, Magda Merhar, Kristina Oražem, Žan Pečelin, Tjaša Pečnik, Pina Klara Petrovič Jesenovec, Barbara Ponebšek, Vid Stropnik, Ana Šmuc, Katja Štolfa, Ana Uršič, Karolína Vašinová, Valeriia Zharenkova in Veronika Žorž (3. letnik BSc 2019/20).

Mentorica doc. Darja Matjašec in asistent Nejc Florjanc sta ob razstavi zapisala:

Beltinci so v preteklosti sloveli kot urejen kraj z dušo, z živahnim središčem in z gradom, obdanim z velikim grajskim parkom. Na glavnem trgu so delovali trgovci in gostilničarji, za glavno ulico (današnja Panonska ulica) pa je bil značilen obojestranski drevored laških topolov. Beltinci so bili fevdalno in kasneje gospodarsko in kulturno središče Dolinskega v Prekmurju s svojo izrazito identiteto. Kraj je pred drugo svetovno vojno najbolj definirala med prebivalci priljubljena grofica Zichy. V Beltincih je pred vojno živela tudi aktivna populacija Judov, ki so se naseljevali ob glavni ulici

in so s svojimi dejavnostmi in načinom življenja pomembno vplivali na vitalnost kraja. Med drugo vojno so bili Judje pregnani, po vojni pa z nacionalizacijo nepremičnin tudi zadnja grofica Zichy. Beltinci so tako izgubili svojo identiteto, arhitekturna in kulturna dediščina pa sta pričeli propadati. Po drugi svetovni vojni in na začetku osamosvojitve Slovenije je bilo veliko za kraj značilnih stavb odstranjenih, zrasli so stanovanjski bloki in dva nakupovalna centra s parkirišči.

Danes so Beltinci tipično razpotegnjeno obcestno naselje. Vitalni programi ob glavni Panonski ulici so počasi zamirali od odcepitve Slovenije naprej. Svoje je naredila tudi nekoč preobremenjena državna cesta. Z izgradnjo avtoceste se je tranzitni promet iz Beltinec umaknil, v kraju pa je ostala predimenzionirana glavna cesta brez mestotvornega programa ob njej. Beltinci so tako izgubili svoje značilno središče tako v programskem kot v funkcionalnem smislu. Z denacionalizacijskimi težavami je tudi kulturna dediščina pričela nezadržno propadati.

Študenti so se ukvarjali z dvema naloga: s prenovo Panonske ulice in središča kraja s prenovo beltinškega

parka. Razvijali so različne koncepte, vsem pa je bilo skupno osnovno vodilo: vrnitev drevoredov na glavno ulico, več prostora za pešce in kolesarje, zapolnitev vrzeli obulične pozidave in posebna skrb za kulturno dediščino. Morali so zavzeti odnos do parka in grajskega dvorišča kot dediščine, poseben izziv pa sta bila obstoječ nogometni stadion in pomožno nogometno igrišče, ki sta umeščena v sam park oz. na njegov rob, prav tako pa tudi obstoječe prakse, kot so organizacija velikih dogodkov in prometne ureditve, povezane z njimi.

Pri obeh nalogah je bila izrazita ugotovitev, da so Beltinci kraj s pestro zgodovino in da so v prostoru zgodovinske plasti še vedno prisotne, zato jih je vredno v nadaljnjem razvoju kraja vključiti v prostorske in programske rešitve.

Na odprtju razstave sta spregovorila župan Občine Beltinci, Marko Virag in mentorica študentov Oddelka za krajinsko arhitekturo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, doc. Darja Matjašec, prisotni pa so bili tudi asistent Nejc Florjanc in študenti – avtorji predlogov: **Loti Gorenc, Nina Hribar, Neža Livk, Kristina Oražem in Žan Pečelin.**

V glasbenem programu je na kitari nastopil učenec Glasbene šole Beltinci Miha Halas, pod mentorstvom prof. Aljaža Gyurice.

Razstava bo na ogled še do 10. julija, zato lepo vabljeni v razstavni prostor gradu Beltinci vsak delovnik od 7. do 16. ure ali po predhodnem dogovoru.

ZTKŠ Beltinci
Simona Cizar

Sprejeti sklepi 26. redne seje Občinskega sveta Občine Beltinci

Na 26. redni seji Občinskega sveta Občine Beltinci, ki je bila dne **12. maja 2022**, so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep št. 280/VII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme dnevni red 26. redne seje OS, ki glasi:

1. Sprejem zapisnika 25. redne ter

realizacija sklepov 25. redne seje Občinskega sveta.

2. Imenovanje članov Sveta zavoda Osnovne šole Beltinci.
3. Seznanitev z Letnim poročilom Pomurskih lekarn Murska Sobota za leto 2021.
4. Podaja soglasje k Programu dela

in finančnemu načrtu Pomurskih lekarn Murska Sobota za leto 2022.

5. Obravnava in sprejem Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zdravstveni dom Murska Sobota – druga obravnava.
6. Obravnava in sprejem Odloka o ustanovitvi Sveta ustanoviteljic

- javnega zavoda Zdravstveni dom Murska Sobota – druga obravnava.
7. Obravnava in sprejem obvezne razlage šeste alineje drugega odstavka 11. člena Odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za območje Občine Beltinci – hitri postopek.
 8. Obravnava in sprejem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo za območje Občine Beltinci - skrajšani postopek.
 9. Obravnava in sprejem Zaključnega računa Proračuna Občine Beltinci za leto 2021.
 10. Obravnava in potrditev novega predloga cene storitve pomoči družini na domu za leto 2022.
 11. Sprejem Sklepa o spremembi višine enkratne denarne pomoči za novorojence v Občini Beltinci.
 12. Obravnava in sprejem Programa ukrepov za dodeljevanje finančnih spodbud za razvoj podjetništva v Občini Beltinci za leto 2022.
 13. Obravnava in sprejem Letnega programa športa Občine Beltinci za leto 2022.
 14. Pobude in vprašanja članov Občinskega sveta Občine Beltinci.
 15. Poročilo župana o pomembnejših dogajanjih v občini Beltinci.

Sklep št. 281/VII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme vsebino zapisnika 25. redne seje Občinskega sveta Občine Beltinci v predlagani vsebini in obliki.

Sklep št. 282/VII:

V Svet Osnovne šole Beltinci se imenujejo 3 člani, predstavniki ustanoviteljice Občine Beltinci in sicer:

1. Igor ADŽIČ, Ravenska cesta 21 c, 9231 Beltinci
2. Bojan GLAVAČ, Partizanska 17 b, 9231 Beltinci
3. Andrejka MOČNIK, Ribiška pot 1, 9231 Beltinci.

II. Mandat članov Sveta OŠ Beltinci traja 4 leta in začne teči s 1. konstitutivno sejo sveta.

III. Sklep velja z dnem sprejetja.

Sklep št. 283/VII:

Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil z Letnim poročilom Pomurskih lekarn Murska Sobota za leto 2021.

Sklep št. 284/VII:

Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil s Programom dela in finančnim načrtom Pomurskih lekarn Murska Sobota za leto 2022 ter daje soglasje k Programu dela in finančnemu načrtu za leto 2022.

Sklep št. 285/VII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme Obvezno razlago šeste alineje drugega odstavka 11. člena Odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za območje Občine Beltinci v predlagani obliki in vsebini po hitrem postopku.

Sklep št. 286/VII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo za območje Občine Beltinci v predlagani obliki in vsebini v skrajšanem postopku.

Sklep št. 287/VII:

1. Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil s poročili in ugotovitvami Nadzornega obora Občine Beltinci.
2. Občinski svet Občine Beltinci sprejme Zaključni račun Občine Beltinci za leto 2021 z vsemi prilogami.
3. Odpišejo se zapadle, neizterljive terjatve v višini 58.093,81 evrov.

Sklep št. 288/VII:

Občinski svet Občine Beltinci daje soglasje k novi ceni socialno varstvene storitve Pomoč družini na domu, ki jo na območju Občine Beltinci izvaja Dom starejših Rakičan in k subvencioniranju

cene te storitve v letu 2022 (v nadaljevanju: soglasje) z veljavnostjo od 1. 4. 2022 naprej, v predloženi vsebini. Z dnem uveljavitve tega novega soglasja k ceni socialno varstvene storitve Pomoč družini na domu se preneha uporabljati Soglasje Občinskega sveta Občine Beltinci št. 032-03/2021-19/209/VII z dne 5. 5. 2021 k ceni omenjene storitve.

Sklep št. 289/VII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme Sklep o spremembi višine enkratne denarne pomoči za novorojence v Občini Beltinci v predlagani vsebini in obliki.

Sklep št. 290/VII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme s strani Odbora za gospodarstvo, varstvo okolja in gospodarske javne službe predlagani Program ukrepov za dodeljevanje finančnih spodbud za razvoj podjetništva v Občini Beltinci za leto 2022 v predlagani obliki in vsebini.

Sklep št. 291/VII:

Občinski svet Občine Beltinci sprejme predlagani Letni program športa Občine Beltinci za leto 2022 v predloženi vsebini in obliki.

Izveček sklepov iz zapisnika 26. redne seje Občinskega sveta Občine Beltinci povzela

Lilijana Bežan Horvat

BELTINCI

Prikaz **Zdravje v občini 2022** je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem.

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja želimo spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev.

Podatke za vse slovenske občine, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

Več podatkov o zdravju pa lahko najdete na spletni strani <https://podatki.nijz.si>. Več informacij o Covid-19 najdete na <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>.

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI

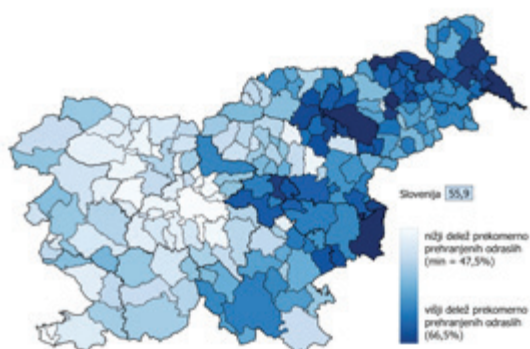
Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 24,6 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 18,0 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil višji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen pa blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 5,1 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 6,5 na 1000, v Sloveniji prav tako.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil blizu slovenskemu povprečju.

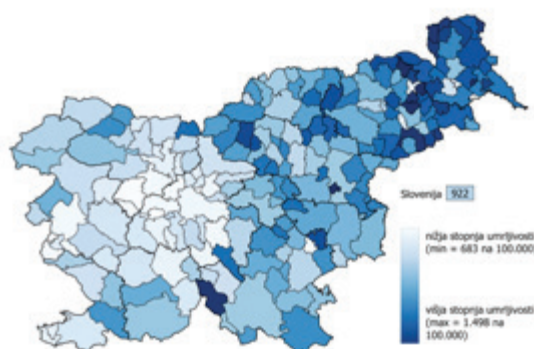
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 7 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 18.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 1,1 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,3.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil višji od slovenskega povprečja.
- Odzivnost v Program Svit - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 66,8 %, v Sloveniji pa 64,4 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 66,2 %, v Sloveniji pa 69,5 %.

Slika 1: Prekomerna prehranjenost odraslih, 2020

Slika 2: Umrljivost po stalnem bivališču na 100.000 prebivalcev - starostno standardizirana, povprečje 2016–20

ZDRAVJE V OBČINI 2022

Pandemija covid-19 in življenje prebivalcev Slovenije

Pandemija, sindemija in infodemija

Pandemija covid-19 je v naša življenja prinesla veliko sprememb in izzivov. Poleg posledic same nalezljive bolezni pandemija zaradi sprejetih ukrepov vpliva tudi na zdravstvene storitve in na zdravljenje drugih bolnikov, npr. tistih z rakom in drugimi nenalezljivimi boleznimi, zato govorimo o sindemiji. To pomeni, da dve ali več bolezni medsebojno vplivata na način, ki povzroči večjo škodo kot zgolj vsota obeh bolezni. Najbolj prizadete so socialno-ekonomsko najšibkejše skupine prebivalcev. Zaradi hitrega širjenja informacij, dezinformacij in zavajajočih podatkov prek različnih komunikacijskih kanalov pa se soočamo tudi z infodemijo. Tako v Sloveniji kot na svetovni ravni je osupljiv porast dezinformacij in različnih teorij zarot vplival tudi na zmanjšanje zaupanja v državne inštitucije in odločevalce ter celo v strokovnjake in s tem na slabše upoštevanje priporočenih ukrepov. Zaradi naštetih dejstev je pomembno okrepiti stopnjo zdravstvene pismenosti slovenskih prebivalcev, kar vključuje posameznikovo znanje, motivacijo in sposobnost za dostopanje do zdravstvenih informacij, njihovo razumevanje, ocenjevanje in presojanje ter uporabo in sprejemanje odločitev v zvezi z zdravstvenimi informacijami, predvsem v povezavi s promocijo zdravja ter ohranjanjem ali izboljšanjem zdravja v vseh življenjskih obdobjih.

Z namenom razumevanja vedenja ljudi v povezavi s pandemijo covid-19 smo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje izvedli raziskavo o vplivu pandemije na življenje ljudi, ki smo jo poimenovali **SI-PANDA 2020/2021**. Potekala je od 4. decembra 2020 do 10. decembra 2021 v obliki spletne raziskave z devetnajstimi ponovitvami. V vsakem valu raziskave je sodelovalo približno 1000 odraslih oseb, starih od 18 do vključno 74 let. V nadaljevanju predstavljamo nekaj ključnih ugotovitev.

Za uspešnost obvladovanja pandemije je pomembno zaupanje prebivalcev v različne inštitucije oziroma njihove predstavnike, zato smo anketirance spraševali, ali zaupajo določenim osebam oziroma inštitucijam, da ustrezno obvladujejo pandemijo. Rezultati¹ so pokazali, da cepljene osebe v večji meri zaupajo posameznim inštitucijam oz. njihovim predstavnikom kot osebe, ki se ne nameravajo cepiti (Slika 3).

Odločevalci na lokalni ravni so bili verjetno premalo vključeni v obvladovanje pandemije covid-19, kar je najverjetnejši razlog za relativno nizko zaupanje ljudi v župane. Ker so bližje ljudem in bolje razumejo okoliščine, v katerih ljudje živijo, bi bili s podajanjem konsi-

stentnih, na dokazih temelječih informacij in s tem, da bi prisluhnili stiskam ljudi, deležni večjega zaupanja in bi lahko pomembneje vplivali tudi na vedenje ljudi ter njihovo sledenje priporočilom.

Slika 3: Zaupanje v osebe in institucije, da ustrezno obvladujejo pandemijo, skupaj in glede na precepljenost; 17. val raziskave SI-PANDA

Poslabšanje življenjskega sloga in zmanjšanje stikov z zdravstvenim sistemom

Raziskava kaže, da je v času pandemije covid-19 prišlo do poslabšanja življenjskega sloga prebivalcev Slovenije. Do največjega poslabšanja je prišlo pri najmlajši starostni skupini anketiranih oseb. Anketiranci stari od 18 do 29 let so v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami v največji meri poročali, da so bili manj fizično aktivni, uživali so več nezdrave hrane, več so kadili in pili več alkohola kot pred pandemijo (Slika 4).

Vse starostne skupine anketirancev so poročale tudi o povečanju časa preživetega pred različnimi zasloni, v primerjavi s časom pred pandemijo. Tudi tukaj so izstopali najmlajši, pri katerih se je delež tistih, ki so v dveh tednih pred anketiranjem preživeli več časa pred zasloni kot pred pandemijo, gibal od 45 do kar 61 odstotkov.

V času pandemije covid-19 je četrtnina anketiranih oseb poročala o povečanju telesne mase. Povečanje telesne mase je bilo bolj pogosto v starostnih skupinah od 30 do 49 let (28,2 %) in od 18 do 29 let (27,8 %). Kot razloge za povečanje telesne mase so anketiranci navedli: prenizko stopnjo telesne dejavnosti oziroma sedeč življenjski slog (77,2 %), stres (57,3 %) in nezdravo prehrano (42,9 %).

¹ Izsledki panelne spletne raziskave SI-PANDA: <https://www.nijz.si/sl/izsledki-panelne-spletne-raziskave-si-panda>.

Slika 4: Vpliv pandemije na življenjski slog v 2 tednih pred anketiranjem, skupaj in po starostnih skupinah; 19. val raziskave SI-PANDA. Pandemija je imela vpliv tudi na pogostost stikov z zdravstvenim sistemom. Delež oseb, ki so poročale, da so se v dveh tednih pred anketiranjem izogibale zdravniku zaradi težave, ki ni bila povezana z virusom SARS-CoV-2, se je takom raziskave gibal med 22 in 35 odstotki. Zaradi zamikov v zdravstvenih obravnavah ob hkratnem poslabšanju življenjskega sloga lahko pričakujemo poslabšanje epidemije kroničnih nenelezijskih bolezni, slabše duševno zdravje prebivalcev in povečano obremenitev zdravstvenega sistema po koncu pandemije covid-19.

Pandemija je vplivala tudi na duševno zdravje

Med 20 in 25 odstotkov oseb je tekom vseh valov raziskave poročalo, da so stres doživljali vsakodnevno ali pogosto, najpogosteje osebe v starostni skupini od 18 do 29 let. Pogostost doživljanja stresa se je z višanjem starosti sicer zmanjševala in je bila najnižja v najstarejši starostni skupini (od 65 do 74 let). Stres so pogosteje doživljale ženske v primerjavi z moškimi.

Kot najpogostejši razlog za stres so anketiranci navajali obremenitve na delovnem mestu, zaskrbljenost zaradi neresničnih informacij glede virusa SARS-CoV-2 in zaskrbljenost zaradi negotove finančne prihodnosti. Tu se torej ponovno kažejo posledice infodemije, ki ne le ovira ustrezno obvladovanje epidemije, temveč tudi spravlja ljudi v stisko in stres.

Podobno kot pri stresu je bilo tudi tveganje za anksiozno motnjo oz. tesnobo najvišje pri mladih odraslih, kar je skladno z ugotovitvami iz tujine. V starostni skupini od 18 do 29 let je to navajala petina oseb (21,1%), nato pa je delež upadal do starostne skupine od 65 do 74 let, kjer je 7,4% oseb poročalo, da se soočajo s simptomi tesnobe. Delež oseb, ki so se soočali s simptomi depresije, je znašal 15%.

Socialna opora med pandemijo covid-19

Socialna opora ima pomembno vlogo pri soočanju in premagovanju kriznih situacij, kakršna je pandemija.

Deluje lahko kot zaščitni dejavnik pri pojavu različnih težav, še posebno težav v duševnem zdravju. Da bi ugotovili, kakšno vlogo ima socialna opora v Slovenji, smo v raziskavo vključili tudi vprašalnik za samooceno socialne opore.

Rezultati so pokazali, da je povprečna samoocena socialne opore na 5-stopenjski lestvici, kjer 1 pomeni 'nikoli', 5 pa 'vedno', znašala 4,16, kar pomeni, da so v povprečju osebe odgovorile, da pogosto prejmejo socialno oporo. Glede starostne strukture se je izkazalo, da imajo najvišjo samoocenjeno socialno oporo osebe v starostni skupini od 50 do 64 let (4,20), najnižjo pa najmlajši udeleženci raziskave (4,08). Razlike v socialni opori so se pokazale tudi glede na bivalno okolje anketiranih oseb: o najvišji socialni opori so poročali tisti, ki živijo v primestnem okolju (4,24), o najnižji pa presenetljivo tisti, ki živijo v podeželskem okolju (4,09). O najslabši socialni opori so poročali še: nezaposleni, osebe s kroničnim obolenjem, osebe s težavami v duševnem zdravju (še posebej tisti z depresivno motnjo), osebe iz nižjega družbenega sloja, osebe, ki živijo same ter tisti, ki se jim je poslabšalo finančno stanje v zadnjih treh mesecih pred anketiranjem. Pri skupinah prebivalcev v Sloveniji, ki imajo slabšo socialno oporo, lahko pride tudi do slabših zdravstvenih izidov. Zato bi morale odgovorne institucije in organizacije predvsem na lokalnem nivoju usmeriti več naporov, da bi tem ljudem poskušali izboljšati njihovo socialno oporo tudi v času pandemije covid-19 in po njej.

Spremenjene okoliščine potrebujejo spremenjen odziv

Raziskava SI-PANDA je pokazala, da se tudi v Sloveniji srečujemo z znaki pandemske izčrpanosti. Pandemija covid-19 je poslabšala življenjski slog prebivalcev, vplivala na manj pogoste stike z osebnim zdravnikom in poslabšala duševno zdravje prebivalcev. Negativen vpliv pandemije je glede na rezultate opazen predvsem pri mlajših prebivalcih, kar kaže na to, da je virus SARS-CoV-2 zaradi težjega poteka bolezni in umrljivosti bolj prizadel starejše, posledice ukrepov za obvladovanje pandemije pa so prizadele predvsem mlajše skupine prebivalstva.

Zaradi vsega navedenega se bomo v Sloveniji soočali z različnimi posledicami pandemije. Ključnega pomena so pravočasni ukrepi odločevalcev tako na področju zdravstva in socialne zaščite, kot tudi na drugih področjih, da preprečimo povečevanje neenakosti v zdravju bodočih generacij. Še bolj kot pred pandemijo covid-19 je pomembno delovanje na lokalnem nivoju, kjer je potrebno krepiti promocijo zdravega življenjskega sloga in ustvarjati okolja, ki spodbujajo telesno dejavnost in rekreacijo. Krepiti je potrebno socialno oporo in sosedsko povezanost ter takojšnjo pomoč v primeru duševnih stisk. Covid-19 je za vedno spremenil našo skupnost, a če bomo spremembe razumeli in pravilno ukrepali, bo ta sprememba lahko tudi na bolje.

Vsebine so pripravile sodelavke Centra za proučevanje in razvoj zdravja in Zdravstveno podatkovnega centra.

ZDRAVJE V OBČINI 2022

Kazalniki zdravja v občini: Beltinci

Prikazane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti. Definicije, dodatni podatki in grafični prikazi so dostopni na NIJZ spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

● ▲ ▼ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (●) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (¹⁾).

Barve in oblike oznak pomenijo: ▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije. ■ Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti. ▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije. ● Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije. ○ Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Prebivalci in skupnost	1.1 Razvitost občine	0,97	/	/	1,00	indeks	●
	1.2 Prirast prebivalstva	1,0	5,1	4,1	6,2	%	▼
	1.3 Starejše prebivalstvo (nad 80 let)	4,5	5,5	5,4	5,5	%	■
	1.4 Osnovno izobraženi odrasli (OŠ ali manj)	16,7	19,4	18,4	13,2	%	▼
	1.5 Stopnja delovne aktivnosti	60,2	54,9	56,9	64,6	%	▼
Dejavniki tveganja	2.1 Telesni fitnes otrok (!)	42,0	^s	^s	44,3	indeks	●
	2.2 Prekomerna prehranjenost otrok (!)	33,1	^s	^s	27,8	%	▼
	2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	1,1	1,2	1,1	1,3	sss/1000	●
	2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	16,3	13,5	13,8	8,9	%	▼
	2.8 Umivanje zob	69,2 ^m	69,8	69,0	68,4	%	●
	2.9 Prekomerna prehranjenost odraslih	63,3 ^m	59,7	62,6	55,9	%	▼
	2.10 Hrupno okolje	24,8 ^m	27,2	24,0	26,4	%	●
	2.12 Dostop do rekreacijskih površin	89,2 ^m	86,3	83,8	88,2	%	●
Preventiva	3.1 Odzivnost v Program Svit	66,8	62,3	62,0	64,4	%	●
	3.2 Presejanost v Programu Zora	66,2	63,1	65,1	69,5	%	▼
	3.4 Presejanost v Programu DORA	82,2	77,8	77,3	76,7	%	▲
Zdravstveno stanje	4.2 Bolniška odsotnost	24,6	22,5	23,7	18,0	dnevi	▼
	4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	0,9	0,9	0,8	0,7	sss/1000	○
	4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	1,6	2,0	1,9	1,8	sss/1000	●
	4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	5,6	5,8	5,6	5,2	sss/100	●
	4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	29,4	27,5	26,6	22,5	sss/100	■
	4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	14,2	13,6	13,2	11,6	sss/100	■
	4.8 Srčna kap (35-74 let)	5,1	4,1	3,7	2,1	sss/1000	■
	4.9 Možganska kap (35-84 let)	4,5	3,7	3,5	2,5	sss/1000	■
	4.10 Novi primeri raka	638	601	582	568	sss/100.000	●
	4.15 Novi primeri raka debelega črevesa in danke	77	81	73	65	sss/100.000	●
	4.16 Novi primeri raka pljuč	56	62	63	69	sss/100.000	●
	4.17 Novi primeri raka dojke	131	109	112	125	sss/100.000	●
	4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)	6,5	5,6	5,4	6,5	sss/1000	●
	4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj	16,8	16,3	15,6	14,2	sss/100	■
4.13 Pomoč na domu	1,8	1,5	1,3	1,8	%	●	
4.14 Klopni meningoencefalitis	5,0	5,5	6,4	8,3	sss/100.000	●	
Umrljivost*	5.1 Umrljivost po stalnem bivališču	1141	1079	1078	922	sss/100.000	▼
	5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	145	109	100	71	sss/100.000	▼
	5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	171	159	164	156	sss/100.000	●
	5.6 Umrljivost zaradi raka pljuč (0-74 let)	38	38	38	39	sss/100.000	●
	5.7 Umrljivost zaradi samomora	7	14	15	18	sss/100.000	●

Legenda: /: kazalnik na tej administrativni ravni ni smiselni; sss: starostno standardizirana stopnja na 100.000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 1.7.2014. ¹: spremenjen izračun po stalnem bivališču namesto po občinskem je pojasnjen v "Opisi kazalnikov" v dokumentu "Metodološka pojasnila" na spletni strani. ²: Opozorilo: Podatki niso na voljo za vse občine zaradi ukrepov za omejevanje covid-19 epidemije. ³: Podatki temeljijo na statističnem modelu. ⁴: Podatka za izbrano občino, UE oz. statistično regijo ni mogoče prikazati, ker meritve v nekaterih občinah zaradi pandemije niso bile opravljene.

Pojasnilo h kazalnikom:

Prebivalci in skupnost: 1.1 leto 2020; 1.2 leto 2020; 1.3 leto 2020, stari 80 let in več; 1.4 leto 2020, stari 25-64 let; 1.5 leto 2020, stari 15-64 let. **Dejavniki tveganja za zdravje:** 2.1 leto 2020, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.2 leto 2020, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.5 povprečje 2016-2020; 2.6 povprečje 2016-2020; 2.8 leto 2020; 2.9 leto 2020; 2.10 leto 2020; 2.12 leto 2020. **Preventiva:** 3.1 leto 2020; 3.2 povprečje 1.7.2017 – 30.6.2020, ženske, stare 20-64 let; 3.4 1.1.2020 – 31.10.2021, ženske, stare 50-69 let. **Zdravstveno stanje:** 4.2 leto 2020, zaposleni prebivalci; 4.3 povprečje 2016-2020, bolnišnične obravnave, stari 0-19 let; 4.4 povprečje 2016-2020, bolnišnične obravnave, starejši od 15 let; 4.5 leto 2020; 4.6 leto 2020; 4.7 leto 2020; 4.8 povprečje 2016-2020, bolnišnične obravnave, stari 35-74 let; 4.9 povprečje 2016-2020, bolnišnične obravnave, stari 35-84 let; 4.10 povprečje 2014-2018, novo odkriti raki razen melanomskega; 4.11 povprečje 2016-2020, bolnišnične obravnave, stari 65 let in več; 4.12 leto 2020; 4.13 leto 2020, stari 65 let in več; 4.14 povprečje 2011-2020; 4.15 povprečje 2014-2018; 4.16 povprečje 2014-2018; 4.17 povprečje 2014-2018. **Umrljivost:** 5.1 povprečje 2016-2020; 5.2 povprečje 2016-2020, stari 0-74 let; 5.3 povprečje 2016-2020, stari 0-74 let; 5.6 povprečje 2016-2020, stari 0-74 let; 5.7 povprečje 2016-2020.

Viri podatkov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Fakulteta za šport (UL), Register raka, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

S pitno vodo ravnajmo preudarno in na dovoljen način

PITNA VODA je namenjena:

- za pitje in kuhanje

S pitno vodo RAVNAJMO

PREUDARNO:

- ker vodni viri niso neomejeni
- ker lahko z neodgovornim ravnanjem preobremenimo vodovodni sistem in povzročimo prekinitev dobave vode

Bazene je DOVOLJENO polniti le iz pipe (preko internega vodovodnega omrežja):

- ker je polnjenje počasno, ne povzročamo šokov na vodovodnem omrežju
- ker zmanjšamo nevarnost preobremenitve vodovodnega sistema in prekinitev dobave vode

Bazene je PREPOVEDANO polniti iz hidrantov ali z gasilskimi vozili:

- ker so hidranti namenjeni zagotavljanju požarne varnosti
- ker se povzročajo šoki na omrežju

Uporaba HIDRANTOV je dovoljena izključno za:

- zagotavljanje požarne varnosti (gašenje požarov, elementarne nesreče...)

VODOVOD SISTEMA B d.o.o.
Kopališka ulica 2
9000 Murska Sobota

Poročilo o sortirni analizi mešanih komunalnih odpadkov v Občini Beltinci

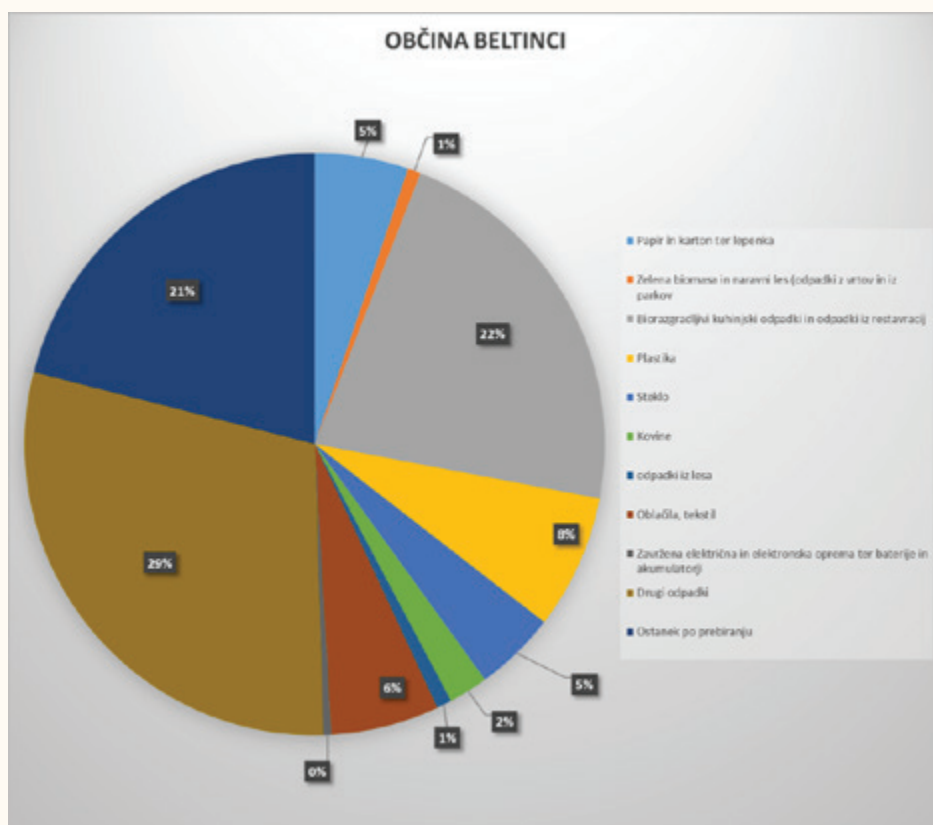
Številka: SK-0061/22-MR
 Murska Sobota, 28. 4. 2022

Spoštovani,

v skladu z Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja

komunalnih odpadkov (Ur. l. RS št.33/17 in 60/18) smo kot izvajalec gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov v vaši občini dolžni izvajati sortirne analize mešanih komunalnih odpadkov in sicer dvakrat

letno. Prva letošnja sortirna analiza mešanih komunalnih odpadkov za vašo občino je bila v sodelovanju z Nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano izvedena dne 7. 4. 2022.

Vrsta odpadkov	Delež
OSTALI ODPADKI	50,47%
BIOO	22,78%
PLASTIKA	7,47%
TEKSTIL	6,03%
PAPIR	5,22%
STEKLO	4,54%
KOVINE	2,20%
LES	0,84%
OEEO	0,45%
	100,00%

Iz opravljene analize izhaja, da je med mešanimi komunalnimi odpadki pravilno prepuščenih 50,5 % odpadkov. Med preostalimi odpadki v črnem zabojniku je največji delež biorazgradljivih odpadkov, ki sodijo v rjav zabojnik ali na kompostnik in predstavljajo delež 22,8 %. Relativno visok je še delež plastične embalaže (7,5 %), oblačil in obutve (6 %), papirja in kartona (5,2 %) ter stekla (4,5%).

Koledar prireditev za obdobje julij - avgust 2022

JULIJ

32. KRUMPLOVA NOČ

Sobota, 2.7.2022

ŠRC Lipa

Organizator: NK Lipa

POMURSKI ŠPORTNI FESTIVAL 2022 (27.6. - 3.7.2022)

Petek, 1.7., sobota, 2.7. in nedelja, 3.7.2022

ŠRC Melinci

Organizator: ŠD »Meteor« Melinci

MEDULIČNI TURNIR ZA POKAL KS

Sobota, 2.7.2022, ob 9.00

Športno igrišče Ižakovci

Organizator: ŠD Ižakovci

NARODNO ZABAVNO POPOLDNE

Nedelja, 3.7.2022, 12.00 - 20.00

ŠRC Melinci

Organizator: KUD Melinci in ŠD »Meteor« Melinci

LETNI KINO BELTINCI

Radgonski film Vasje Rovšnika OTO 2

Četrtek, 14.7.2022, ob 21.00

Atrij Kulturnega doma Beltinci

Organizator: ZTKŠ Beltinci

50. MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL BELTINCI

(21.7. - 24.7.2022)

Četrtek, 21.7.2022, ob 19.00

Odprtje foto razstave Janeza Eržena z Vokalno skupino BeleTinke in tamburaši KUD Beltinci

Petek, 22.7.2022, ob 20.00

Večer tuje folklore

Sobota, 23.7.2022, ob 16.00

Prikaz ljudskih običajev vseh vasi občine Beltinci, ob 20.00 Etno večer z oddajo Slovenska zemlja v pesmi in besedi

Nedelja, 24.7.2022, ob 15.30

Povorka folklornih skupin s Plej bando na prireditveni prostor, 16.00 Praznik slovenske folklorne – srečanje odraslih folklornih skupin v sodelovanju z JSKD

Grad Beltinci, grajsko dvorišče, grajski park

Organizator: KUD Beltinci

OSREDNJA PRIREDITEV OB 70-LETNICI DU BELTINCI

30.7.2022, ob 10.30

Grajsko dvorišče Beltinci

Organizator: DU Beltinci

AVGUST

LITERARNI VEČER

Predstavitve knjige Borisa Brunca Balkanska lepota

Petek, 5.8.2022, ob 19.00

Poročna dvorana gradu Beltinci

Organizator: Občina Beltinci in Zavod Volosov hram

DAN REKREACIJE OBČINE BELTINCI

Pohod, rolkanje in kolesarjenje po vaseh občine Beltinci

Sobota, 6.8.2022, ob 6.30

Organizator: ŠZ Beltinci in PD Matica

OTROŠKE ŠPORTNE DELAVNICE

Ponedeljek, 8.8. - petek, 12.8.2022

Športni park Beltinci

Organizator: ŠZ Beltinci

BÜJRAŠKI DNEVI

Sobota, 13.8.2022

ob 9.30 Otroške delavnice, ob 12.30 tekmovanje v pečenju rib, ob 18.00 kulturni program

ob 20.00 Zabava z Ansamblom SPEV

Otok ljubezni, Ižakovci

Organizator: KS Ižakovci in vsa društva v vasi

TRADICIONALNI SPUST PO MLINARSKI POTI

Relacija: Petanjci - Ižakovci (Otok ljubezni)

Sobota, 13.8.2022

Organizator: DČD

OSREDNJA OBČINSKA SLOVESTOST OB 26. OBČINSKEM PRAZNIKU IN DNEVU ZDRUŽITVE PREKMURSKIH SLOVENCEV Z MATIČNIM NARODOM

Nedelja, 14.8.2022

ob 14.00 Slavnostna seja Občinskega sveta s podelitvijo priznanj ob 15.30 Ulično druženje ob prekmurskih kulinarčnih dobrotah krajevnih skupnosti občine Beltinci

Pred občinsko zgradbo

Organizator: Občina Beltinci

LETNI KINO BELTINCI

Bilo je nekoč v Srbiji, komedija, 2022

Četrtek, 18.8.2022, ob 21.00

Atrij Kulturnega doma Beltinci

Organizator: ZTKŠ Beltinci

GLASBA MALO DRUGAČE

Torek, 23.8. - petek, 26.8.2022

GŠ Beltinci

Organizator: GŠ Beltinci

PRAZNIK BUČ

Sobota, 27.8.2022

ŠRC Lipovci

Organizator: TD Lipovci

KAKO ZVENI MURA

Koncert Prekmurske godbe Bakovci

Nedelja, 28.8.2022, ob 16.00

Otok ljubezni Ižakovci

Organizator: Občina Beltinci in ZTKŠ Beltinci

Drevesni velikani sredi ravníc

Ureditev dveh velikih javorolistnih platan pri vrtcu v Gančanih je svojevrsten podvig in tudi izziv za drevesne plezalce in arboriste

Tekst in fotografije: Boris Strmšek

Ko se prvič pelješ od Beltincev proti Gančanom, se mogoče niti ne zavedaš, da izstopata med ostalimi drevesi. Naslednjič ju opaziš že od daleč. Zadnje kilometre se dvigujeta pred teboj kot dve katedrali, ko pa stojiš pod njima, pa kar nekako ostaneš brez besed. Platani pri vrtcu v Gančanih se dvigujeta nekam proti nebu, njuni dimenziji pa sta res izjemni.

Platane so mogočna drevesa, obenem so tudi zelo trpežna, zato jih ljudje radi sadijo v mestna naselja, ob ceste, v parke, najdemo pa jih tudi pri raznih monumentalnih zgradbah. Relativno hitro rastejo, odporne pa so tudi na razne vplive urbanega okolja, le njihova velikost je pogosto predmet (nepotrebne)ga strahu. Ker je platana močno drevo, ki ima razvit močan koreninski sistem, njena višina ne predstavlja nevarnosti, če je drevo seveda vitalno in za njega dobro skrbimo. A to zadnje dejstvo se seveda tolmači na različne načine. V praksi to pomeni, da so za nego drevesa, se pravi obrezovanje, oblikovanje in ostale posege, pristojni arboristi, ki se ukvarjajo z nego dreves v urbanih okoljih. Arboristika je neke vrste urbano gozdarstvo, le da je tukaj pomembno vsako posamezno drevo, v gozdu pa se gleda bolj na gozd kot celoto. Arboristika zajema tudi nekatere dejavnosti, ki jih klasično gozdarstvo ne, predvsem obrezovanje, čiščenje in redčenje krošenj, oblikovanje krošenj in profilov drevesa (ob zgradbah, nad cestišči, pločniki...) ter ostale dejavnosti, ki so zajete v **Evropskih navodilih za obžaganje dreves**.

Platane v Gančanih stojijo pred vrtcem, nekako vsaka na svojem vogalu stavbe, ki je bila verjetno postavljena nekje sredi 19. stoletja, torej je verjetna starost platan ocenjena na okoli

170 let, njihova debelina pa sedaj znaša 170 cm, obseg pa čez 530 cm. Tudi njihova višina je izjemna, okoli 35 metrov, vendar so bila drevesa pred kakšnim desetletjem žal precej nižjana in je bila s tem precej okrnjena njihova naravna rast. Ker so bile platane obglavljene, je to posledično pomenilo na mestih rezov rast šopastih poganjkov (divjakov), ki se hitro spremenijo v zelo dolge in močne veje brez veliko stranskih vej, kar pomeni, da jih je težko oblikovati. Ker je bilo teh poganjkov veliko, je bila seveda nujna pregledati mesta (nekdanjih) rezov in razredčiti poganjke oziroma novorastle veje na teh mestih, obenem pa po deblu razredčiti veliko število poganjkov ter ustvariti pogoje za oblikovanje nadomestnih krošenj v nižjih predelih drevesa. Mesta rezov pri obglavljenih drevesih (pretirano krajšanje vrhov oziroma vej z motorno žago) so šibka mesta, saj se tam pojavlja razkroj, obenem pa poganjajo na obodu nove veje, ki se hitro debelijo. Na teh mestih se posledično pogosto pojavljajo odlomi vej, kar predstavlja nevarnost. Sicer pa je platane pregledala arboristka Tanja Grmovšek in po njenih ugotovitvah so še vedno zdrave in ne predstavljajo nevarnosti, razen zaradi nestrokovnih posegov, kar pa je možno sanirati. In tako je prišel na začetku marca čas za drevesno-plezalski izziv posebne vrste.

Obrez platan v Gančanih seveda ni bil preprost poseg. Zaradi njihove višine in razvejanosti je bilo predvsem potrebno poznavanje vrvnih tehnik za delo na drevesih, delo pa smo kombinirali tudi z dvižno košaro na nižjih delih dreves. Drevesnega plezalca je dvižna košara »dostavila« do polovice drevesa, nato pa je bilo treba namestiti vrv na višje predele čim bližje vrhovom, kar je poseben postopek in zahteva kar nekaj izkušenj in spretnosti. Dodati je treba še veliko izkušenj in predvsem moči, da ne govorimo o plezalskih sposobnostih, ki jih takšen poseg zahteva od akterjev. Kombinirali smo delo na vrvi na eni platani z delom z dvižno košaro na drugi, da smo se izognili nevarnosti padajočih vej. Vsekakor je bil občutek na vrhu platan neverjeten, saj šele takrat občutiš vso mogočnost dreves. Daleč sega pogled čez prekmurske ravnice. Šopaste poganjke, ki so v bistvu že precej močne in dolge veje, smo razredčili, odstranili smo odmrle dele nekdanjih rezov ter nekaj polomljenih vej, ki so obvisile na drevesih. Tako smo nekoliko razbremenili drevesa, jih oblikovali in jim dali osnovo za nadaljnjo rast. Drevesa so namreč kljub neustreznemu in predvsem nestrokovnemu posegu v preteklosti še vedno vitalna in zdrava, le obglavljeni deli zahtevajo sedaj več nege in ta mora biti pogostejša, kakor če bi imela drevesa naravno rast. S tem posegom smo naredili drevesa varnejša, saj rastejo ob cesti in ob vrtcu ter so zaradi tega še toliko bolj »na udaru«. Mimoidoči jih sedaj lahko brez skrbi občudujejo. Ko boste obiskali platane, jih poskušajte objeti. Naj vam razkrijemo skrivnost, da boste potrebni štirje. In ko se boste dotaknili drevesa, se zavedajte, da so se ga lahko dotikali tudi vaši predniki. Če bomo za drevesa lepo skrbeli, pa se jih bodo dotikali tudi naši potomci, saj so nekakšna živa vez med generacijami, ki se fizično ne morejo srečati. Zato moramo zanje lepo skrbeti, saj so obenem tudi največja in najstarejša živa bitja na našem planetu.

Dan zdravja na Otoku ljubezni

Generalna skupščina Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je 7. april določila za svetovni dan zdravja. Tema v letu 2022 je **Náš planet, naše zdravje**. **Zavod za turizem in kulturo Beltinci tradicionalno obeležuje Svetovni dan zdravja na Otoku ljubezni v Ižakovcih v sodelovanju z občino Beltinci, društvi, zavodi in drugimi organizacijami.**

Na prireditvi so sodelovale organizacije in društva, ki v svoji dejavnosti promovirajo in spodbujajo zdrav način življenja: RK Slovenije, Območno Združenje Murska Sobota, Klub bolnikov po možganski kapi Štrk Črenšovci, Center za krepitev zdravja Murska Sobota, Društvo diabetikov Murska Sobota, Šola zdravja Prekmurje, Društvo čolnarjev Dokležovje, TD »Büjraš« Ižakovci, Prekmursko osteološko društvo Murska Sobota, Strokovno društvo med. sester, babic in zdrav. tehnikov Pomurja, ZRIRAP, so.p. Beltinci, Društvo »Dimek« Beltinci, Društvo upokojujencev Beltinci, Posestvo Vidov bregj in Kmetija Maroša Melinci.

Občina Beltinci pa je prispevala jabolka in vodo za vse udeležence.

Zbrane je uvodoma pozdravil župan občine Beltinci Marko Virag, nato pa je o pomenu zdravja spregovorila zdravnica, specialistka družinske medicine, Petra Činč Brest. Njen nagovor objavljamo v celoti:

Pozdravljeni,

7. aprila smo obeleževali Svetovni dan zdravja. Kaj sploh je zdravje? Po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije je zdravje stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega blagostanja. Zdravje je torej vrednota, za katero se je potrebno truditi dan za dnem in ni samoumevna. Zdravje oblikujejo številni dejavniki, ki izvirajo iz naših bioloških predispozicij, našega načina življenja in okolja, v katerem živimo.

Letošnji slogan na Svetovni dan zdravja

se glasi: Naš planet, naše zdravje in nas opominja, da je vpliv okolja, eden izmed pomembnih dejavnikov, ki vpliva na naše zdravje.

Svetovna zdravstvena organizacija predvideva, da je približno 13 milijonov smrti na leto na svetu posledica okoljskih vzrokov, ki se jim je mogoče izogniti.

- Največje tveganje za zdravje ljudi v Evropski uniji predstavlja onesnaženost **zraka**, ki ga povzroča promet, industrija, gospodinjstve kurilne naprave in gozdni požari. Onesnažen zrak vodi v povečano umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja, kronične obstruktivne pljučne bolezni, pljučnega raka in akutnih okužb dihal.
- **Dostop do varne oskrbe s pitno vodo** je pri nas primerna. V državah v razvoju pa pomanjkanje in/ali onesnažena pitna voda povzroča mnogo bolezni in smrti.
- **Dostop do zdrave hrane**. V razvitih državah je problem velike količine industrijsko proizvedene hrane, ki je močno procesirana in nezdrava ter vodi v povečanje deleža prekomerno težkih in debelih ljudi, naraščanje rakavih bolnikov in bolnikov z boleznimi srca in ožilja. Obenem je zaskrbljujoča enormna količina plastike, ki je že v naši prehranski verigi. Na drugi strani je v državah v razvoju problem, da hrane ni zadosti.
- **Vpliv na zdravje imajo tudi ekstremni vremenski dogodki, kot so vročinski valovi, neurja in poplave, ki jih je čedalje več.**

In kaj lahko torej jaz kot posameznik storim zase in za svoje zdravje?

Sprememim prehranjevalne navade? Postanem telesno aktiven? Preneham kaditi? Se pričnem redno vključevati v preventivne programe, ki odkrivajo zgodnje oblike raka na debelem črevesju in danki/materničnem vratu/dojki? Ali pa si samo vzamem čas in preberem priljubljeno knjigo?

Obenem se zavedajmo, da je vsak od

nas pomemben člen pri skrbi za zdravje planeta, na katerem živimo. Ko bomo jutri šli v trgovino, kupimo pijačo v povratni embalaži. Trudimo se ločevati odpadke, da se jih čim več ponovno predela v nove proizvode. Uporabljajmo prevozna sredstva, ki so okolju prijazna. In še bi lahko naštevali..

Vsi mi smo namreč pomembni pri ohranjanju svojega zdravja in zdravja planeta. Imamo pa samo eno življenje in en planet – zato začnimo skrbeti zanj, dokler je še čas.

Petra Činč Brest, dr. med., spec. druž. med.

Da gre kultura pri nas z roko v roki z naravo, že vrsto let potrjujejo tudi sodelujoči na naši tradicionalni prireditvi ob svetovnem dnevu zdravja. Tudi letos so bili z nami otroci in njihove mentorice iz Vrtca Beltinci, Enota Mlinček Ižakovci, ki so s prisrčnim nastopom ogreli dlani obiskovalcev. Glasba je v naših krajih spremljevalka vseh pomembnih dogodkov. Veseli nas, da se ta tradicija prenaša iz roda v rod. To dokazujejo tudi članice in člani mlade tamburaške skupine KUD Beltinci, ki so letos prvič nastopili na naši prireditvi.

Obeležitev svetovnega dneva zdravja na Otoku ljubezni je zaokrožila naša dolgoletna sodelavka in promotorka zdravega načina življenja, višja fizioterapevtka Metka Vlaj, s katero smo se ob prijetni glasbi pošteno razgibali. Ob koncu prireditve so članice TD Büjraš iz Ižakovca ob tkalski delavnici posejale lan, saj se lan seje na stoti dan v letu.

Hvala vsem sodelujočim in na snidenje prihodnje leto. Do tedaj pa vam vsem želimo veliko zdravja in dobrega počutja.

**ZTK Beltinci
Simona Cizar**

Svetovni dan zdravja 2022 na Otoku ljubezni

Zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci in Občina Beltinci sta na Otoku ljubezni v Ižakovcih v aprilu pripravila družabni dogodek, kjer se je obeležil **svetovni dan zdravja**. Prireditve je že tradicionalna, udeležili pa se je vedno veliko obiskovalcev iz beltinske občine in tudi od drugod.

Generalna skupščina Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je 7. april določila za svetovni dan zdravja. Tema letošnjega dneva zdravja je bila »**Naš planet, naše zdravje**«. V Pomurju smo ga obeležili v nedeljo, 8. aprila, v Ižakovcih na Otoku ljubezni. Obiskovalci so lahko spremljali zanimiv kulturni program, sodelovali v meritvah krvnega tlaka in sladkorja ter se razgibali ob vajah s fizioterapevtko.

V času pandemije, onesnaženega planeta in vse pogostejših bolezni (kot so rak, astma, bolezni srca in ožilja) je Svetovna zdravstvena organizacija na svetovni dan zdravja posvetila posebno pozornost nujnim ukrepom, potrebnim za ohranjanje zdravja ljudi in planeta ter spodbujanju prizadevanja za ustvarjanje družbe, ki se osredotoča na dobro počutje svojih prebivalcev.

Na prireditvi so se na stojnicah z zloženkami in izdelki predstavili Območno združenje Rdečega križa Murska Sobota, Klub bolnikov po

možganski kapi Štrk Črenšovci, Center za krepitev zdravja Murska Sobota, Društvo diabetikov Murska Sobota, Društvo čolnarjev Dokležovje, Turistično društvo »Büjraš« Ižakovci, Prekmursko osteološko društvo Murska Sobota, socialno podjetje Zrirap, so.p. Beltinci, Društvo Dimek Beltinci in Društvo upokojencev Beltinci. Svojo stojnico smo imele tudi članice **Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja**, na kateri smo obiskovalcem izmerili krvni tlak in nudili posvet o zdravem stilu življenja.

Udeleženci prireditve so prišli iz vseh koncev Prekmurja in Prlekije, peš ali s kolesi. Z drugega brega Mure so se na Otok ljubezni pripeljali čez reko z brodom. Sprehodili so se lahko med stojnicami, kjer so dobili zdravstveno vzgojne vsebine in poskusili zdrave naravne jedi, tudi iz čemaža, ki ga je na Otoku ljubezni zelo veliko. Navzoče je pozdravil **župan Občine Beltinci Marko Virag**, ki je opozoril, da z zmanjšanjem okoljskih dejavnikov tveganja za zdravje (emisij, onesnaževanja zraka, zmanjšanje hrupa, izboljšanje kakovosti voda, ustrezno urbanistično načrtovanje, ustrezna infrastruktura itd.) izboljšujemo kakovost življenja, tudi starejših

odraslih. Slavnostna govornica je bila specialistka družinske medicine **Petra Činč Brest**, zdravnica iz Zdravstvene postaje Beltinci. Kulturni program so obogatili otroci iz ižakovske enote beltinskega vrtca Mlinček Ižakovci in tamburaška skupina KUD Beltinci. Pod vodstvom **fizioterapevtke Metke Vljaj iz Splošne bolnišnice Murska Sobota** smo se udeleženci razgibali in se sprostiti ter tako naredili nekaj koristnega za svoje zdravje in dobro počutje.

Na prireditvi smo vse udeležence povabili k nadaljnji in še bolj aktivni skrbi za svoje zdravje ter jih opomnili, kako pomembno je ohranjati zdrav planet. Zavedanje, koliko bolezni in slabega zdravja je mogoče pripisati spremenljivim okoljskim tveganjem, lahko prispeva k prepoznavanju priložnosti za preprečevanje slabih vplivov in bi moralo dati zagon svetovnim prizadevanjem za spodbujanje učinkovitih preventivnih ukrepov z razpoložljivimi politikami, strategijami, intervencijami, tehnologijami in znanjem.

Vsak, ki se je v nedeljo, 8. aprila, mudil na Otoku ljubezni, se je lahko sprehodil ob reki Muri in začutil spokojni mir v naravi. Otok ljubezni je prepoznavna turistična zanimivost naše občine in vsak, ki obiše ta otok, se počuti prerajenega.

Vir: <https://www.nijz.si/sl/regije/obmocna-enota-murska-sobota>

Metka Lipič Baligač, dipl. m. s., mag. zdr. nege,
Splošna bolnišnica Murska Sobota

Pohod ob dnevu Zemlje

Zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci in Zavod za gozdove Slovenije, OE Murska Sobota, sta v nedeljo, 24. aprila, pripravila tradicionalni pohod ob dnevu Zemlje.

Udeleženci pohoda so se zbrali na Otoku ljubezni v Ižakovcih, kjer sta jih uvodoma nagovorila direktorica ZTKŠ Beltinci Gabrijela Küzma in vodja območne enote ZGS MS Štefan Kovač, ki je svoje misli posvetil osrednji temi letošnjega dneva Zemlje – Investirajmo v naš planet. Poudaril je pomen blaženja učinkov podnebnih sprememb ter spregovoril tudi o možnih aktivnostih, ki bi jih lahko strnili kot »preveri, kaj uporabljaš, zmanjšaj porabo, ponovno uporabi, recikliraj.«

Pohodniki so se nato odpravili na 10 kilometrsko pot ob Muri do čolnarskega priveza Šibje v Dokležovju in nazaj do Otoka ljubezni. Na poti so

Članice TD Bujraš Ižakovci so ob svetovnem dnevu zdravja posejale lan

lahko ugotavljali, kakšna je ohranjenost našega domačega okolja in izmenjali izkušnje o našem odnosu do Zemlje.

Vsi čutimo spremembe v našem okolju. S svojimi dejanji doprinesimo, da bodo

te spremembe čim manjše in da bo naše okolje čim bolj ohranjeno.

ZTKŠ Beltinci
Simona Cizar

Dan odprtih vrat ZTKŠ Beltinci ob mednarodnem dnevu muzejev

Že leta 1977 je Mednarodni muzejski svet ICOM zaznamoval 18. maj kot mednarodni dan muzejev z namenom večje prepoznavnosti muzejev v družbi in njenega razvoja. Vsako leto se temu prazniku pridružuje več muzejev, tudi slovenskih.

V Zavodu za turizem, kulturo in šport Beltinci pa smo mednarodni muzejski dan obeležili v soboto, 21. 5. 2022, in v ta namen odprli vrata naših stalnih razstav Zgodovina zdravstva v Pomurju, Plemiške družine v beltinskem gradu s salonom Marije Zichy ter razstave starih koles društva DIMEK.

ZTKŠ Beltinci
Simona Cizar

Ob mednarodnem muzejskem dnevu smo odprli vrata stalnih razstav v beltinskem gradu

Zaključna prireditev Vrtca Beltinci

»HOP NA GOZDNI POTEP«

Letošnja zaključna prireditev Vrtca Beltinci HOP NA GOZDNI POTEP je meseca maja 2022 potekala po skupinah, v gozdnih igralnicah, ki

smo jih pridobili s sodelovanjem v mednarodnem projektu Erasmus+ z naslovom Vrtec pod krošnjami. Otroci enote Beltinci so dejavnosti izvajali v gozdni igralnici v Beltincih, otroci

zunanjih enot pa v gozdni igralnici v Ižakovcih. Po uvodnem nagovoru ravnateljice vrtca in župana občine Beltinci so otroci skupaj z zaposlenimi zapeli Gozdno himno, nato pa se s svojimi družinami podali na gozdni potep. Vsaka družina je prejela opis poti in kartonček za zbiranje pečatov. Ob uspešno opravljenih nalogah in zbranih pečatih so otroci za nagrado dobili skriti zaklad – »Srečkolado«. Največje presenečenje za otroke pa je bila maskota zaključne prireditve - lisjacek Srečko, ki jim je čestital za uspešno opravljene naloge in se z njimi fotografiral.

***Vzgojiteljica
Danijela Slavic***

Slovenska lipa v Srbiji

Skupina zaposlenih Vrtca Beltinci je v sklopu projekta Erasmus+ (Vrtec pod krošnjami, razvoj in implementacija kurikuluma gozdne pedagogike za vrtce), v času od 2. - 5. junija 2022 obiskala partnerski vrtec – »Predšolska ustanova Vrabac v Mestu Kragujevac v Republiki Srbiji. Strokovne delavke našega vrtca so izvedle didaktične delavnice z otroki

iz omenjenega vrtca in predstavile našo prakso delovanja na področju gozdne pedagogike. Seznanili smo se z metodami dela, ki jih pri svojem delu uporabljajo v vrtcu Vrabac, ki se nahaja v strogem centru mesta, in predstavili načine dela našega, podeželskega vrtca. Naslednji dan smo se srečali v botaničnem vrtu v Kragujevcu, kjer imajo urejeno gozdno igralnico, kamor

tedensko enkrat z avtobusom odpeljejo otroke in tam preživijo ves dan. Izvedli smo okroglo mizo na temo gozdne pedagogike, predstavili izkušnje s tega področja v Sloveniji in Srbiji ter predstavili naš projekt za predstavnike drugih vrtcev in izobraževalnih ustanov Srbije. Dogodek je bil medijsko podprt, udeležilo se ga je nekaj novinarjev, posneta je bila reportaža za RTV Kragujevac.

V znak zahvale, dobrega sodelovanja, predvsem pa nadaljnjih skupnih novih izzivov, smo Slovenci v botaničnem vrtu v Kragujevcu posadili lipo, simbol slovenstva.

Srečanje je bilo nepozabno, spoznali smo veliko novih ljudi, predvsem pa smo občutili povezanost vseh zaposlenih, k čemur je zagotovo pripomogla izvedba projektnih aktivnosti.

***Martina Vidonja
Ravnateljica, koordinator projekta***

Vrtec v naravi

Vrtec v naravi so predšolski otroci iz Vrtca Beltinci v mesecu maju izvajali v Veržeju, natančneje v zavodu Marianum.

Ko sem otrokom omenila, da bodo domov odnesli prijavnico za letovanje v Veržeju, so skoraj vsi navdušeno vzkliknili, da bodo šli v Veržej. Vsak dan so spraševali, kdaj bomo šli, zato smo pri jutranjem krogu na koledarju označevali in se bližali našemu datumu za odhod. Končno je prišel težko pričakovani dan in po opravljenem zajtrku v vrtcu smo se razveselili avtobusa, ki nas je odpeljal v Veržej.

Po nastanitvi v sobah smo se odpravili raziskovat okolico. Ustavili smo se v vrtcu Veržej, kjer so nas zelo lepo sprejeli, otroci pa so uživali na igralih in v spoznavanju novih prijateljev.

Največje veselje in navdušenje je bilo ob "pajanem krjuju".

Eden izmed mnogih komentarjev otrok je bil: "Tau je moj najlepši den!"

Čeprav smo bili v Veržeju samo dva dni, si upam trditi, da so si otroci nabrali kar nekaj novih izkušenj in znanj, tako na sprehodih kot ob spoznavanju novega

okolja, neokrnjene narave in mrtvice reke Mure, kjer smo imeli kar nekaj izzivov. Stkali smo nova prijateljstva, pridobili nove delovne navade in krepili samostojnost. Zelo zanimiva izkušnja je bila, ko smo se otroci, kakor tudi me vzgojiteljice, preizkusili v ustvarjanju z glino. Ustvarili smo si krasne izdelke. Nekateri otroci so bili prvič nekje, kjer ni bilo zraven staršev in bili so zelo

pogumni in samostojni.

Tako za otroke kakor tudi za nas je vsako takšno doživetje zanimiva in velika preizkušnja, saj nikoli ne veš, kaj in kako se bodo stvari odvijale. Tokrat je bilo zelo lepo, zanimivo, poučno in nepozabno.

Darja Ošlaj

Naš zeliščni kotichek

Vsako leto dan zemlje v vrtcu obeležujemo na svoj način. Letos smo se skupaj z otroci odločili, da bomo posadili zelišča. Pripravili smo si zemljo, lončke in majhne lopatke. Vsak otrok si je sam posadil svoje zelišče, katerega smo potem postavili na poličko v igralnici. Pridno smo naša zelišča zalivali in skrbeli, da so lepo uspevala. Ko je zunaj postalo toplo, smo zelišča presadili v gredice na našem igrišču. Z zanimanjem jih hodimo opazovat, kako lepo rastejo.

*Gordana Sobočan
Oddelek 1-3 let,
enota Gančani*

Praznovanje rojstnega dne na Montessori način

V našem oddelku že drugo šolsko leto praznujemo rojstni dan otrok nekoliko drugače.

Za praznovanje uporabljamo globus, ki predstavlja planet Zemljo, na katerem živimo, in svečo, ki predstavlja sonce.

Ker smo vključeni v projekt gozdni vrtec, si letos sonce naredimo iz naravnega materiala, katerega slavljenec polaga sam ali pa mu, na njegovo željo, pomagajo prijatelji iz skupine. Sonce je na vsakem praznovanju unikatno,

saj otroci izbirajo naravni material po svoji želji. Starši prinesejo fotografije otrok, za vsako leto eno in eno iz porodnišnice. Na hrbtno oz. zadnjo stran fotografije napišejo anekdoto v povezavi s fotografijo. Otroci sedijo na tleh v krogu, slavljenec pa potuje z globusom okrog sonca. Ob tem otroci dobijo nova znanja, da je Zemlja manjša od Sonca. Slavljenecu zapojemo pesem »Zemlja se vrti okrog Sonca« in na tak način otroci spoznava minevanje časa. Za vsako leto življenja prižgemo svečo, pokažemo fotografijo in pripovedujemo zgodbo.

Otroci so tak način praznovanja vzljubili in se ga vedno znova veselijo, saj so na takem praznovanju kreativni in so ponosni na svoj izdelek – sonce.

**Metka Sobočan, Daniela Lipič – Žižek
in Cvetka Žužek,
oddelek 4–6 let,
enota Cigelček – Melinci**

Otrokov razvoj ob igri z lutko

Odrasli v vrtcu ustvarjamo okolje, v katerem spodbujamo raziskovanje, ustvarjalnost in otrokom omogočamo pridobivanje raznih izkušenj, predvsem pa skrbimo za dobro počutje vseh otrok.

Prvotni pomen lutkovnih dejavnosti je prispevanje k dobremu vzdušju v skupini, spodbujanje ustvarjalnosti,

kommunikacije in zagotavljanje celovitega otrokovega razvoja na sproščen in prijeten način.

Lutke so za otroka zelo pomembne, saj imajo posebno moč in energijo, da privlačijo otroke in jih posledično motivirajo za učenje.

Ker smo vse to želeli otrokom omogočiti,

smo izdelali kotiček - »lutkovno gledališče«. Ponudili smo jim več vrst lutk. Strokovni delavci smo jim za uvod pripravili izmišljeno lutkovno igrico »Polž in mravlja«. Po ogledu predstave so otroci imeli možnost, da so si lutke ogledali, se z njimi igrali ter podoživljali posamezne vloge. Ob pomoči so si izdelali tudi lutke, ki so jih uporabili v svoji »lutkovni predstavi«. Opazili smo, da so otroci, ki so bolj zadržani, bili pri igri z lutko bolj sproščeni. Lažje so se izražali. Vsakodnevno so lahko posegali po lutkah in se po svoji želji in interesu igrali. Pripravili smo tudi pravo »lutkovno predstavo« z nastopajočimi in gledalci.

S tem smo otrokom popestrili dejavnosti v vrtcu in pozitivno vplivali na njihov celostni razvoj.

**Vrtec Beltinci
Enota Sodček Gančani
Romana Farkaš Erdelji**

Joga za otroke

V enoti Ižakovci že tretje leto izvajamo obogatitveno dejavnost »Joga za otroke«. Dejavnost je načrtovana dvakrat na mesec, večkrat pa jo izvajamo tudi priložnostno, oziroma izhajamo iz potrebe otrok.

Izvajamo jo v prostorih vrtca, najraje pa v naravi, gozdni igralnici, na travniku in tudi na travnatem igrišču vrtca. Otroci so med dejavnostjo zelo aktivni, sproščeni in večkrat tudi sami prevzamejo pobudo za izvedbo določene vaje. V naravi jogo obogatimo s poslušanjem in opazovanjem le-te, v zaprtih prostorih pa z umirjeno glasbo, gongi, joga karticami za otroke...

V vadbo joge prek jogijske pravljice vključujemo tudi najmlajše otroke, kjer spoznavajo različna čustvena stanja, se zavedajo lastnega telesa in razvijajo koordinacijske ter motorične sposobnosti.

Vadba joge dobro vpliva na zdravje otrok, zmanjšuje stres, otroci se učijo pravilnega gibanja in dihanja,

spoznavajo samega sebe, hkrati pa razvijajo odnos z okoljem in naravo, ki jih obdaja. Ob jogi se otroci igrajo, vadijo, krepijo telo in duha, zavedajo se svojega telesa tako navzven kot navznoter. So bolj umirjeni, se sprostijo in napolnijo z novo energijo. Poleg

tega spodbujamo njihovo domišljijo, čuječnost, ustvarjalnost in igrivost, kar pripomore k njihovi pozitivni samopodobi.

*Zapisala Suzana Marič,
enota Ižakovci*

Medgeneracijsko srečanje

Ob mednarodnem dnevu družin smo organizirali in izvedli medgeneracijsko srečanje otrok, staršev in starih staršev iz Vrtca Beltinci, enota »Cigelček« Melinci.

Srečanje smo izvedli v športno rekreacijskem parku Fazanerija v Murski Soboti.

Na trim stezi, ki je krožno speljana po gozdu, smo se najprej ogreli z razteznimi vajami. Pot smo nadaljevali po 18 postajah in tako spoznali 14 zanimivih orodij, ki so vsebovale table s prikazanimi navodili za vaje. Nam zelo zanimiva trim steza ni samo rekreacijska, ampak tudi učna pot.

Učimo se na vsakem koraku. Tako smo tudi s to prireditvijo obeležili teden vseživljenjskega učenja 2022, ki jih kot koordinator za Pomurje vodi Ljudska univerza Murska Sobota pod strokovnim vodstvom Andragoškega centra Slovenije. Ob branju napisov o vrstah dreves in ptic smo utrdili znanje o gozdu in gozdnem bontonu. Otroci

so skupaj s starši in starimi starši izvajali različne vaje, pri izvajanju vaj so si pomagali, tudi tekmovalnosti ni manjkalo. Medgeneracijsko druženje je bilo obarvano s smehom, med vajami pa smo se okrepčali iz lastnih nahrungnikov. Ves čas so nas v krošnjah jesenov, gabrov, hrastov in drugih dreves s čudovitim petjem spremljale ptice.

Po prehojeni poti smo bili malo utrujeni, ampak zelo zadovoljni, ker smo prelep majski popoldan po dolgem času preživeli skupaj.

*Zdenka Mujić,
enota »Cigelček«
Melinci*

Razvojni center Papilio v Dokležovju odprl svoja vrata

Pred dobrim mesecem smo v Dokležovju, v občini Beltinci, prvič odprli vrata novo ustanovljenega Razvojnega centra PAPILIO. Papilio pomeni latinsko metulj in naša želja je čim več ljudem pomagati razpreti krila. Ideja o razvojnem centru in o dejavnosti, ki bi podprla razvoj otrok, se je začela spomladi 2020. Takrat smo vsi vstopili v obdobje raznovrstnih sprememb naših vsakdanjikov. Sama sem vzela čas pandemije kot priložnost za razmislek, iskala sem ideje za spremembe in rast. Kolikor sem poznala zdravstveni in šolski sistem v naši državi, sem vedela, da obstajajo vrzeli, kjer bi lahko dali otrokom dodatne možnosti in ob tem pomagali celotnim družinam. Govorimo

o preventivnih dejavnostih.

Zamislila sem si nek center, kjer bi vsi otroci dobili možnosti krepiti svoje potenciale. Tako otroci, ki imajo primanjkljaje in rabijo dodatne spodbude, kot tudi zdravi otroci, za katere želimo, da v največji meri izkoristijo svoje danosti. Vemo, da se razvoj otroka prične že krepko pred njegovim rojstvom, zato smo posegli z obravnavami daleč pred rojstvo. Tako smo se najprej osredotočili na mlade pare, ki si ustvarjajo družino in rabijo v teh kaotičnih časih verodostojne informacije, mlade mamice pa obilo sočutja in podpore. S tem namenom smo oblikovali programe za bodoče

starše, različne programe za mamice in predavanja za starše. Kot osrednjo dejavnost razvojnega centra smo ustvarili programe za dojenčke in otroke vseh starostnih skupin. Ti zajemajo vse od individualnih terapevtskih pristopov do raznorodnih skupinskih taborov, delavnic, gibalno-sprostitutvenih uric itd.

Ideja o tako kompleksni dejavnosti je bila najprej zelo neotipljiva in težko razložljiva, vendar sem bila vanjo prepričana in osredotočena. Za tak celosten, v družino usmerjen pristop, mora biti ne samo ambulantna dejavnost, temveč širše zastavljen center z različnim spektrom delovanja. Otroci in njihove družine so namreč zelo različni in tako tudi njihove potrebe. Zasnovala sem ekipo ljudi različnih profilov, pa vendar zelo homogeno po osnovnih vrednotah in viziji. Ustvarili smo čudovite, otrokom prijazne prostore, z veliko možnostmi dela na prostem.

Moja želja in želja vseh, ki pri tem sodelujejo, je, da bi našim otrokom in njihovim družinam dali to, kar rabijo, vsak kaj drugega. Da jim pomagamo, da najdejo svoja močna področja, da izpolnijo svoje potenciale in jih tako podpremo na poti samouresničitve.

Valentina Golob, dr.med., sepc.ped. s sodelavkami

Župan za en dan

Po vzoru nekaterih drugih občin, smo se tudi na naši šoli odločili, da

spodbudimo župana občine Beltinci Marka Viraga, da za en dan odstopi

svojo funkcijo mladim. Tako so 13. maja 2022, v sklopu tednov vseživljenjskega učenja postali župani trije devetošolci: Marija Lucija Rengeo, Črt Hozjan in Luka Zver.

Učenci so že nekaj tednov zbirali ideje, predloge in vprašanja za župana med svojimi sošolci, vrstniki, domačimi in drugod. Tako so prišli na ta dogodek opremljeni z iztočnicami za pogovor.

Župan je učence sprejel že zjutraj v svoji pisarni. Tam so preživeli zanimivo dopoldne ob razpravljanju o problematiki v občini. Župan jim je kot prvim predstavil nekaj zanimivih

projektov, ki jih občina načrtuje v prihodnosti. Med drugim jih je seznanil z idejami in načrtom izgradnje atletskega stadiona, preureditve prometne problematike v občini, razpravljali pa so tudi o stanovanjskih rešitvah, okoljskih vprašanjih in še

veliko drugega. Učenci so spoznali kakšen je proces od podanega predloga do realizacije le-tega, s kakšnimi nalogami se srečuje župan s svojimi sodelavci, nasmejali pa so se tudi ob zanimivih anekdotah.

Marija Lucija, Črt in Luka so zaključili dan bogatejši za novo izkušnjo. Kdo ve, morda bo čez nekaj let ravno kdo izmed njih sedel na županski stolček.

Janja Žalik Jerebič

Vpliv načrtne športne aktivnosti na napredek telesne zmogljivosti učencev

Raziskovalna naloga

56. državno srečanje mladih raziskovalcev Slovenije: zlato priznanje

Avtorja: Anej Bagari (Bakovci), Nejc Bujan (Dokležovje)

Mentorja: Leon Horvat, mag. Alenka Mujdrica Rožman

Telesna dejavnost ali telesna aktivnost je po definiciji svetovne zdravstvene organizacije kakršno koli telesno gibanje, ki ga ustvarjajo skeletne mišice in katerega posledica je potreba energije nad ravno mirovanja.

V raziskavi smo želeli ugotoviti napredek telesne zmogljivosti vključenih učencev in učenk (skupno 59 učencev in učenk ali 82 %) Osnovne šole Bakovci od 6. do 9. razreda v 6-mesečnem obdobju v odvisnosti od načrtne športne aktivnosti ter splošnega osveščanja o pomenu zdrave prehrane, količine popite vode in zadostnega spanja.

Proučevali smo meritve, pridobljene v posameznem mesečnem obdobju, kot so telesna višina, telesna masa, mišična masa telesa, nivo maščobe v trebušnem predelu ter napredek v številu dviga trupa v 1 minuti, v številu sklec v 1 minuti in v vzdržljivosti teka v 10 minutah.

Nadzorovana vadba je potekala 1-krat tedensko v šoli, nenadzorovana vadba doma pa naj bi potekala vsaj 3-krat tedensko.

Z anketnim vprašalnikom smo preverili, kako pogosto so bili učenci športno aktivni izven šolskega prostora v eksperimentalnem času, katere oblike aktivnosti imajo najraje, koliko vode popijejo na dan, ali se zdravo prehranjujejo in koliko ur spijo.

Rezultati so pokazali, da se z načrtno vadbo da vplivati na izboljšanje rezultatov pri različnih športnih aktivnostih, ki si jih lahko sami izberemo in jih želimo izboljšati. Največji vpliv načrtne vadbe se je pokazal pri izboljšanju telesne moči in telesne vzdržljivosti. Če želimo vplivati na telesno mišično maso in maščobo v predelu trebuha, potrebujemo več konstantne vadbe. Mišična masa učencev se v času eksperimentalnega obdobja ni veliko spremenila, je pa viden trend konstantnega višanja mišične mase. Fantje v 9. razredu imajo najvišji trend naraščanja mišične mase in to za 2 kg. Genetika ima na mišice precej večji vpliv, kot ga imata prehrana in fizična vadba. Na pridobivanje mišic vplivajo struktura kosti, dolžina mišic in količina hormonov. Učenci od 6. do 9. razreda so v intenzivni fazi rasti in razvoja, tudi pubertete, zato narašča mišična masa v odvisnosti od načrtne vadbe, hkrati pa se z rastjo povečuje tudi telesna masa. Moški imajo praviloma več mišične mase kot ženske. Pri odraslih moških je v povprečju realno pričakovati, da bodo v življenju pridobili od 20 do 25 kilogramov mišic, pri ženskah pa zgolj od 10 do 13 kilogramov. Maščobni delež v

predelu trebuha učencev se v času eksperimentalnega obdobja ni izrazito spremenil, opaziti pa je vzdrževanje enakega nivoja maščobe v predelu trebuha v vseh starostnih skupinah. Telesna vzdržljivost (tek) učencev se je v eksperimentalnem času povečala pri vseh vključenih učencih od 6. do 9. razreda. Napredek fantov 6. razreda (90 %), 7. razreda (40 %), 8. razreda (100 %) in 9. razreda (80 %) je bil povečini višji kot pri dekletih 6. razreda (50 %), 7. razreda (20 %), 8. razreda (100 %) in 9. razreda (50 %). Telesna moč (vojaške sklece in dvig trupa) učencev se je v času eksperimentalnega obdobja povečala. Rezultati so pokazali, da so fantje in dekleta izboljšali svoje rezultate v številu opravljenih vojaških sklec in v številu dviga trupa v 1 minuti. Napredek fantov v številu vojaških sklec v 1 minuti je bil v 6. razredu 17-%, v 7. razredu 34-%, v 8. in 9. razredu pa med 20- in 26-%. Dekleta 6. in 7. razreda so imela med 19- in 22-% napredek, dekleta iz 8. in 9. razreda pa 60-% oz. 53-% napredek. Opazimo večji napredek pri dekletih pri opravljenem številu vojaških sklec v 1 minuti kot pri fantih, izjema so le fantje v 7. razredu. Napredek v dvigovanju trupa v 1 minuti je bil pri fantih 6. razreda 8-%, 7. razreda 14-%, 8. razreda 7-% in 9. razreda 10-% napredek. Dekleta iz 6. razreda imajo 16-% napredek, dekleta 7. in 8. razreda med 7- in 9-% ter dekleta 9. razreda 4-% napredek. Dobra polovica vključenih učencev popije več kot 1 l vode na dan, večina jih spi 8 ur in približno polovica jih meni, da se zdravo prehranjujejo.

8. april, svetovni dan Romov na OŠ Beltinci

Romi po vsem svetu danes praznujejo svoj dan, ki je bil izbran na prvem svetovnem kongresu Romov leta 1971 v Londonu. Pripadniki romske skupnosti v Sloveniji ga zaznamujejo s številnimi prireditvami. Tako smo tudi mi na naši šoli z razstavo, ki smo jo pripravili skupaj z romskimi učenci in izvajalci projekta Večnamenski romski centri kot inovativna učna okolja, obeležili njihov nacionalni praznik. Namen razstave je, da se ohrani romska kultura, zgodovina in jezik na naši šoli.

Strokovni delavki Sandra in Nives

Četrtošolci OŠ Beltinci preživeli razgiban teden v Kočevju

Z učenci četrtilih razredov OŠ Beltinci smo v tednu od 19. do 23. aprila 2022 preživeli v Kočevju v ČŠOD Jurček. Udeležili smo se petdnevne šole v naravi, kjer smo z zanimanjem in navdušenjem raziskovali tamkajšnjo okolico in se z različnimi aktivnostmi naučili veliko novega.

Že prvi dan smo ob toplim sprejemu v domu začutili, da bo to res enkratni teden. Poleg raziskovanja v mestu

Kočevje in ob spoznavanju njegovih znamenitostih smo obiskali Medvedjo jamo, se preizkusili v lokostrelstvu, na nočnem pohodu preučevali ozvezdje, veslali s kanuji po reki Rinži, se sprehodili po gozdni učni poti in opazovali tamkajšnje rastline in živali. Spoznavali smo tudi vodno življenje v reki in mlaki ter ob tabornem ognju pekli jabolka in kruh. Vseskozi smo znanje, ki smo si ga nabirali čez dan, pridno beležili in ga preverjali v kvizu

Male sive celice ter v orientacijski igri lov na lisice.

Imeli pa smo tudi čas za sprostitev in zabavo. Pripravili smo plesni večer, kjer so se učenci zavrteli v ritmih disko glasbe.

Tudi na športne aktivnosti nismo pozabili.

Znanje, ki smo ga med letom pridobili med šolskimi klopami, smo s pridom uporabili in preizkusili v naravi, ga obogatili ter mu dodali njegovo pravo težo. Tako smo se po zelo aktivnem tednu polni lepih vtisov in nepozabnih doživetij vrnil domov v upanju, da ohranimo ta čudovito preživet teden v lepem spominu.

Matej Žalig, OŠ Beltinci

Razstava vezenin v Lipovcih

Sobota pred cvetno nedeljo je čas, ko vaški dom v Lipovcih postane umetniška galerija, saj svoje izdelke razstavi skupina vezilj, ki deluje v okviru kulturno-umetniškega društva Lipovci. Tako so 9. in 10. aprila 2022 pripravile že 11. razstavo.

Vezilje so lansko leto praznovala 10 let svojega delovanja z virtualno razstavo, saj epidemiološki ukrepi niso dovoljevali druženja. Zato smo letos toliko bolj veseli, da smo se srečali v živo in si ogledali čudovite izdelke. Razstavo so si ogledali mnogi obiskovalci iz različnih krajev in bili navdušeni nad prikazanim. Razstava tako na poseben način dopolnjuje kulturni utrip naše krajevne skupnosti, občine Beltinci in Pomurske regije. Vezilje nam obogatijo čas pred največjim krščanskim praznikom, veliko nočjo.

Vodja vezilj je gospa Marija Stanko. Članice so: Cvetka Jakob, Marija Jeneš, Marija Lebar, Marija Sreš, Marija Maučec, Marija Kavaš, Bernarda Žižek, Tatjana Olga Forjan, Majda Smodiš,

Anica Šarkanj, Silva Žalig, Katarina Tkalec in Bernarda Kelemen.

V imenu članov kulturno-umetniškega društva Lipovci se vsem veziljam zahvaljujem za ves trud, ki ga vsako leto vložijo v pripravo razstave in iskreno

čestitam za 11. obletnico delovanja. Vsi skupaj se veselimo razstave naslednje leto v vaškem domu Lipovci.

*Cvetka Rengeo,
predsednica KUD Lipovci*

Katarina Glavač - nagrajenka Društva šola zdravja

Jutra na igrišču v prekmurskih Melincih so aktivno in živahno obarvana, saj tam vsako jutro telovadi skupina Društva šola zdravja Melinci. Vaje »Metoda 1000 gibov« vodijo usposobljeni vaditelji prostovoljci, med katerimi je tudi 59-letna Katarina Glavač, ki je ena izmed letošnjih prejemnic priznanja Društva šola zdravja. Prejela ga je za trud in velik prostovoljni doprinos društvu in skupini.

Katarinina pot učenja vadbe »Metoda 1000 gibov«, ki je osnovna dejavnost Društva šola zdravja, se je začela leto nazaj, izvedbe vaj pa se je naučila

že prej, saj se vsakodnevne jutranje telovadbe udeležuje že 5 let.

»Lansko leto sem učila telovadbo v kar

treh vaseh. Eno sem imela dopoldne, eno zvečer,« nam pove v telefonskem pogovoru. Ko jo povprašamo, če je bil takšen tempo na njenem urniku upokojenke tudi naporen, nam je sproščeno dodala: »Moraš si samo vzeti čas in z veseljem iti na vadbe, nič drugega.« Kot pravi, vodenje vadbe prinaša tudi odgovornost, ki pa jo z veseljem opravlja.

Učinke redne telovadbe prepozna tudi na svojem počutju: *»Po vadbi grem domov sproščena. Na vrtu z veseljem delam, ker me nič ne boli, če zjutraj prej telovadim. Prej pa me je bolelo vse. Vpliva tudi na moje zdravje; sem namreč sladkorna bolnica, težave imam s pritiskom in s hrbtenico – vse se mi je izboljšalo. In tudi bolj sem pozitivno naravnana v sebi.«* Takšno naravnost pa zaznavajo tudi v skupini, saj so jo

člani predlagali za letošnjo nagrajenko Šole zdravja. *»Priznanje mi veliko pomeni, mi daje tudi več motivacije za delo, tudi za nove skupine, če bi se kje odprle,«* doda. *Pomagam v Karitasu v naši župniji, sem pa tudi predsednica lokalnega turističnega društva.«* Tako včasih ne uspe priti na jutranje vadbe, kar pa za skupino ne predstavlja težav, saj se vaditelji tudi izmenjujejo.

Ko jo povprašamo, kaj jo osrečuje, nam v hipu odgovori in se ustavi pri besedi narava. Doma je med polji, ki jo s kužkom skoraj vsak dan pokličejo na sprehod. Srčno predana pa je tudi nazivu babica. *»Zjutraj vnuka peljem na avtobus, popoldne pa ju grem iskat in to dvakrat, ker imata različne urnike.«* Ko jo vprašamo, če kdaj tudi z njima potelovadi, se nasmeje in pravi: *»Bolj poredko, ker pravijo, da so se že*

natelovadili v šoli.«

Če ne z otroki, pa bo telovadila še naprej v skupini Šola zdravja. S toplimi pomladno poletnimi jutri bodo s skupino Melinci še naprej nadaljevali z vsakodnevnim jutranjo telovadbo. Za še boljše povezanost pa bodo v teh toplih dneh po telovadbi še rajši zavili tudi na kakšno skupno kavico. *»Imeli bomo tudi pohode. Smo pa tudi prijatelji z bolniki z osteoporozo in mogoče v mesecu juniju vodim telovadbo Metoda 1000 gibov tudi zanje,«* opisuje načrte za pomladno poletni čas.

S svežo motivacijo pa se bo pri Katarini našel tudi še kakšen prostor za dodatno širjenje navdiha za gibanje in druženje.

Zapisala: Ana Pirih

Dokležovska budnica

»Ko smo se ustavili še na zadnji postaji in so otroci za hip odložili dodobra ogrete inštrumente, smo zadovoljni sklenili, da bo naša »Budnica malo drugače« postala tradicionalna.

Z gornjimi besedami smo zaključili naš prispevek v lanskem Malem rijtarju. Zaradi odločitve, da bo budnica postala tradicionalna, smo

jo seveda izvedli tudi letos, ko več ni bilo omejitev zaradi epidemije in jo je bilo dosti lažje izpeljati. Glavni akterji so ostali praktično isti, oziroma sta se muzikantom pridružila harmonikar in kitarist. Trasa, po kateri se je gibala naša budnica, je ostala enaka kot lansko leto, tako da smo zaobjeli celotno vas.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili

našim glasbenikom, brez katerih budnica ne bi bila izvedljiva: družini Kuzma (Leon, Tobija, Patrik, Amadej in Dominik), njihovem rojaku Mihi Kuzma, Mitji Srešu in zastavonošu Martinu Pankerju. Seveda moramo omeniti tudi našega šoferja Slaveka Ropošo, ki je naše glasbenike varno in brez težav popeljal skozi vas. Zelo smo bili veseli vseh krajanov, ki so nas pozdravili na točkah, kjer smo se ustavili in nas pogostili, za kar sem jim zahvaljujemo.

Ob prihodu na cilj smo ob premlevanju vtisov seveda zaključili, da je budnica uspela in se že veselimo naslednje izvedbe.

Marjan Žižek
KTD Dokležovje

Rože, ki ne ovenijo

Kulturno turistično društvo Dokležovje je v torek, 12. 4. 2022, v vaškem domu Dokležovje pod mentorstvom Bernarde Fras organiziralo delavnico Izdelava cvetja iz krep papirja.

Nekdaj so omenjene rože izdelovali za vse priložnosti. Spremljale so ljudi od rojstva do slovesa iz tega sveta, pri vseh praznikih in običajih. Zaradi obstojnosti in pisane dekorativnosti so bile papirnate rože ustrezen umeten nadomestek za naravno cvetje, zlasti v času, ko ni bilo na voljo dragega svežega cvetja. Te rože niso nikoli ovenele.

Svoj razcvet so papirnate rože doživele med vojnama in ponekod je bila to tudi domača obrt. Njihova uporaba je bila povezana z navadami krašenja ob koledarskih šegah, šegah življenjskega kroga ter praznikih cerkvenega leta. Najpogosteje so oblikovali papirnate rože v šopke, ki so jih nosile neveste in svatje ali pa vojaški naborniki. Velikost šopkov in sestava cvetja v njih sta bili različni glede na okoliščine uporabe. Ročna spretnost izdelovanja rož iz krep papirja je vpisana v register žive dediščine.

Vodja delavnice, Bernarda Fras, se s to dejavnostjo ukvarja zadnjih nekaj let, saj ji prej družinske in službene obveznosti niso dopuščale, da bi se temu posvečala v tolikšni meri, kot si je želela. Izdelovanja papirnatega

cvetja se je naučila sama, kakšen napotek ali idejo je našla v knjigah ali na internetu. Tako sedaj ob zimskih večerih z veseljem sede za mizo in iz krep papirja oblikuje različne vrste cvetja: od kal, sivke, spomladanskega cvetja, nageljnov, marjetic, vrtnic, itd.. S svojim pretanjenim načinom opazovanja narave in izjemnimi ročnimi spretnostmi vedno poskrbi, da je papirnato cvetje kar se da podobno pravemu. Da je cvet narejen iz krep papirja, vidiš šele z dobrim ogledom. To smo ugotovljale tudi udeležence delavnice ob izdelavi rož, ko smo svoje rože primerjale z njenimi. Velikokrat pa imajo njeni izdelki še veliko dodano

vrednost, saj jih nadgrajuje z lastno inovativnostjo, najsi bo to v kombinaciji z različnimi materiali ali novimi oblikami. Svoje veščine rada pokaže vsem, ki jih ta umetnost zanima.

Zato smo z veseljem pripravili to delavnico, katere nadaljevanje bo sledilo, še preden nas obiše babica zima. Naša največja želja pa je, da bi to znanje ohranjale in nadaljevale tudi mlajše generacije, saj moramo to živo dediščino varovati, jo učiti in znanje o njej predajati naprej.

Nataša Pucko

Predsednica KTD Dokležovje

Pokrajinska revija upokojenskih pevskih zborov v Beltincih

» Pesem je kakor ptica, ki v življenje poleti«

Pomurska pokrajinska zveza društev upokojencev - Komisija za kulturo in izobraževanje ter Društvo upokojencev Beltinci kot organizator - sta v četrtek, 2. junija ob 18. uri, v Kulturnem domu v Beltincih skupaj s prijavljenimi zbori in pevskimi skupinami izvedli Pokrajinsko revijo upokojenskih pevskih zborov.

Sodelovalo je 9 zborov: MePZ Andrej Maroša DU Beltinci; PZ DU Negova – Spodnji Ivanjci, MePZ Vladimir Močan DU Murska Sobota, Ženski PZ DU Gornja Radgona, Pevska skupina Rožmarin

Društva slovenskih upokojencev v Monoštru, Upokojenski MePZ Stari Kovači; Ženski PZ DU Ljutomer, Pevska skupina »Mavrica«DU Šalovci, PZ Nimam Časa DU Lendava.

Prihajajoče goste sta ob članih UO sprejemali dve mladi folkloristki KUD Beltinci, ki sta delili programske liste in pomagali deliti zahvale in cvetje; lepo sodelovanje med društvi v Beltincih.

Okrog 180 udeležencev revije sem najprej pozdravila predsednica domačega društva ter jim izrekla dobrodošlico v našem lepem kraju in občini Beltinci. Sledil je nagovor

predsednice Komisije za kulturo pri PPZDU, Danice Kocet, nato še pozdrav župana Občine Beltinci, Marka Viraga.

Moderator prireditve je bil domačin Benjamin Langner von Höveling. Zvrstile so se po tri pesmi vsakega zbora, kulturni dom pa je sprejemal in oddajal glasbene vibracije. Vsak zbor je izvajal različne slovenske ljudske in umetne pesmi s priredbami znanih glasbenih ustvarjalcev domačih pevovodij, slovenskih in svetovno znanih skladateljev. Izbor pesmi je bil resnično pester in vsi pevski navdušenci, v glavnem pevci zborov

(za ostale obiskovalce je bilo na razpolago le nekaj vrst sedežev), so lahko spremljali lepo petje. Izvajanje je spremljala Alenka Brulc Šiplič, ki bo zborom posredovala strokovno mnenje.

Bil je lep pevsko glasbeni večer, ki ga je sklenila predsednica PPZDU Vijola Bertalanič. Prisotne je pozdravila tudi gospa Orešnik, predsednica Komisije za kulturo pri ZDUS. Sledila je skupna

pesem vseh zborov, Avsenikova že ponarodela *Slovenija, od kod lepote tvoje*. Za pogostitev so poskrbeli člani UO domačega društva ob sodelovanju in tehnični podpori ZTKŠ Beltinci ter članov MePZ AM s sladkim delom pogostitve. Vsem sodelujočim iskrena hvala!

Tudi takšni dogodki bogatijo našo občino in na ta način dober glas o naši pripravljenosti in sodelovanju ponesejo

po Pomurju, v Ljubljano in Porabje. Dolgoletni slogan beltinskega FF je »Pesem in ples družita narode«, pa naj še ubrana pesem upokojenih pevcev stori tako.

Mira Šömen

Regijsko tekmovanje kegljanja s kroglo na vrvici, 2022

Društvo upokojencev Beltinci je v skladu s sprejetim sklepom Komisije za šport, rekreacijo, gibalno kulturo pri PPZDU Murska Sobota organiziralo regijsko tekmovanja s kroglo na vrvici za moške.

Tekmovanje je bilo 1. 6. 2022 v športnem parku Lipovci s pričetkom ob 9 uri. Tekmovalo se je po pravilih ZDUS. Pravico do tekmovanja so imeli člani DU.

Sodnica je bila Cilka Zelko, DU Črenšovci.

Tekmovanja se je udeležilo 14 ekip: DU Beltinci, M. Sobota, Črenšovci, M. Toplice, Bodonci – Brezovci- Zenkovci, Šalamenci, Kobilje, Puconci, Turnišče, G.Radgona, Mačkovci, Satahovci-Krog, Lendava in Ljutomer.

Po prvi seriji metov na polno in čiščenja je sledil odmor z malico. Po malici je sledila druga serija metov polno-čiščenja. Tekmovanje se je končalo ob 13.30 uri.

Za tekmovalce je sledilo kosilo, vodstvo tekmovanja pa je pripravilo rezultate za razglasitev.

Pokale-ekipno ter medalje-posamezno so podelili: predsednica Mira Šömen, vodja tekmovanja Peter Jeneš, vodja sekcije Alojz Sraka.

Rezultati ekipno:

Prvo mesto: DU Murska Sobota

Drugo mesto: DU Črenšovci

Tretje mesto: DU Moravske Toplice

Rezultati posamezno:

Prvo mesto:

Avgust Hidič - 124 podrtih kegljev

Drugo mesto:

Ivan Kolenko - 122 podrtih kegljev

Tretje mesto:

Jože Horvat - 119 podrtih kegljev

Naša ekipa je dosegla 4. mest..

*Referent za šport pri
DU Beltinci*

Milan Horvat

Društvene aktivnosti ob 70-letnici praznovanja

Društvo upokojencev Beltinci v letu 2022 praznuje visoko obletnico - od ustanovitve do letos je namreč preteklo že okroglih 70 let. V UO smo si zadali veliko nalog; k tistim, ki jih v posameznih sekcijah izvajamo že nekaj let, smo dodali še nove. Nekaj organizacij prireditev preko PPZDU je bilo prenesenih v to leto, saj so zaradi epidemije morale počakati. Nekaj predstavitev in obveznosti pa je društvu narekovala odločitev UO PPZDU, ki so nas ZDUS predlagali kot najaktivnejše društvo v Pomurju v letu 2021. Do sedaj smo izvedli :

- POZDRAV POMLADI/ VSAKI MAMI BESEDO ZAHVALE, SE PREDSTAVILI S STOJNICO DELOVANJA DU in sodelovali na otvoritvi nove občinske tržnice
- IZVEDLI TRI POHODE PO VASEH OBČINE pod skupnim imenovalcem praznovanja 70- letnice: Ižakovci – Melinci; Beltinci – Odranci; Beltinci – Lipa
- S PREDSTAVITVENO STOJNICO RAZNIH SEKCIJ DRUŠTVA smo bili prisotni na dnevu zdravja v ižakovcih, na Markovon senji, na vseh tekmah lige, ko so DU iz Pomurja gostovala pri nas, na ribiškem tekmovanju, na regijskem kegljanju s kroglo na vrvcu, na Reviji Pevskih zborov DU Pomurja in v Ljubljani na DMS ob dveh stojnicah.

- 23. in 24. maja sta se na dnevih medgeneracijskega sodelovanja Z RAZSTAVO ROČNIH DEL IN ZELIŠČ TER NAPITKOV IZ ZELIŠČ predstavljali sekciji ročnih del in vrtnarsko - zeliščarska sekcija društva.
- Drugi dan smo kot društvo PREJELI PRIZNANJE ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE kot najaktivnejše društvo v pomurski regiji v letu 2021.
- 31. 5. smo za pokal Občine Beltinci izvedli RIBIŠKO TEKMOVANJE V ŠPORTNEM RIBOLOVU v gramoznici Beltinci.
- 1. 6. smo bili organizator REGIJSKEGA TEKMOVANJA V KSKNV (poseben prispevek).
- 2. 6. smo bili prav tako organizator

REGIJSKE REVIJE PEVSKIH ZBOROV DU Pomurja (PPZDU).

- 6. 6. smo izvedli IZLET DRUŠTVA V SLOVENSKE GORICE k sv. Trojici.
- Od 13. – 20. 6. so člani letovali v hotelu Delfin v Izoli.

Pa še napoved osrednje prireditve, proslave ob 70 - letnici društva upokojencev, ki bo 30 . julija 2022 ob 10.30 uri v šotoru na grajskem dvorišču v Beltincih. Hkrati bo potekala razstava ročnih del in del zeliščarsko – vrtnarske sekcije, predstavitev sekcij društva, podelitev priznanja DU ob 70 – letnici, kosilo za goste in prijavljene člane in družabno srečanje ob glasbi.

Mira Šömen

Na mednarodni košnji trave na stari način je za koso poprijel 95-letni Štefan Zadravec

Klub ljubiteljev stare kmetijske tehnike in ostale tehnike Pomurja Beltinci je v sadovnjaku na Jugovem v središču Beltincev pripravil sedmo mednarodno košnjo trave z ročnimi kosami na stari način. Košnja trave z ročnimi kosami je potekala večji del v sadovnjaku, kjer rastejo več kot 200 let stara avtohtona drevesa, jablane, slive, hruške, ki so koscem dajala prijetno senco, da so potem lažje kosili. Med 20 kosci sta se

košnje s kosami na stari način udeležili tudi dve ženski, ki sta veselo vihtele koso; to sta bili Helena Cigan, doma iz Beltincev, članica Kluba ljubiteljev stare kmetijske tehnike in ostale tehnike Pomurja Beltinci in Cvetka Žnidarič, doma iz Stare Nove vasi v občini Križevci pri Ljutomeru, sicer članica Društva za ohranjanje tehnične kulturne in nepremične dediščine Oltajmerji Stara Gora v občini Sveti Jurij ob Ščavnici.

Mednarodne košnje trave z ročnimi kosami se je udeležil tudi član kluba, 95 - letni Štefan Zadravec, doma iz Lipe, ki je koscem pokazal, kako je nekoč on doma na domačem travniku kosil travo za hranjenje živine z ročno koso. Kljub častitljivim letom je poprijel za koso in pokosil plaz trave. Povedal je, da so nekoč kosci kosili počasi, kajti imeli so več časa, da se je travnik lepo pokosil. Bilo je veliko midsosedske pomoči, kar

20 koscev je pokosilo sadovnjak Ivana Zadravca v središču vasi Beltinci

je danes redkost. Tudi Ivan Zdravec, sicer predsednik Kluba ljubiteljev stare kmetijske tehnike in ostale tehnike Pomurja Beltinci, je v goste na košnjo in v pomoč povabil kosce in kosice iz sorodnih in prijateljskih društev iz občine Beltinci, Prekmurja, Prlekije, Podravja, iz sosednje Avstrije in iz Biotehniške šole Rakičan, s katerimi klub tesno in dobro sodeluje na vseh področjih ohranjanja starih običajev in opravil. Šlo je za mednarodno košnjo trave na stari način z ročnimi kosami,

pri čemer so si kosci in kosice, preden so začeli s košnjo in vihtenjem kos, te dobro nabrusili, da so potem lažje in hitreje pokosili travo v sadovnjaku. Po košnji so ženske z železnimi vilami travo razteple, da se potem hitreje posuši. Ko bo trava postala seno, ga bosta na svoj dom odpeljala člana kluba, Ladislav in Jožica Horvat iz Beltincev, ki bosta seno porabila za hranjenje zajcev. S tovrstnim opravilom so čas zavrteli za nekaj desetletij nazaj, ko so še vsa kmečka dela na kmetijah

opravljali ročno. Danes ni več tako, saj se vsa dela opravljajo strojno z moderno mehanizacijo. Po košnji so si vsi lahko ogledali še razstavljeno staro kmetijsko orodje, traktorje iz kluba Steyr iz Koga in ostala vozila, ki so sodila v okvir mednarodne košnje trave z ročnimi kosami v središču Beltincev.

Jože Žerdin

Za dežjem posije sonce

Prekmursko osteološko društvo Murska Sobota je že vrsto let prepoznavno v lokalnem in tudi nacionalnem okolju. Naše društvo šteje 320 članov, od tega 76 iz občine Beltinci. Ideje, ki jih črpamo od naših članov, poskušamo

tudi uresničiti. Vedno nam ne uspe, ampak z iskanjem in vztrajnostjo jih poskušamo realizirati. Prišel je težko pričakovani čas – pomlad. Zima je bila neskončno dolga, turobna,

za mnoge tudi žalostna. Vendar v društvo ni zmanjkalo volje in energije. Iskali smo možnosti in aktivnosti, ki bi povezovala naše člane in članice. Tako kot je pomlad polna življenja, svetlobe, toplote, razigranosti in veselja, se enako dogaja tudi v našem društvu. Naši člani so željni druženja, pohodov, izletov. V pomladanskem času smo planirali in izvedli nekaj dogodkov v naravi. Kljub temu, da ima društvo sedež v Murski Soboti, je s svojimi aktivnostmi zelo vpeto v lokalno okolje občine Beltinci. Radi se pridružimo ali sami organiziramo kakšen dogodek. Eden izmed teh je obeležitev svetovnega dneva zdravja, ki ga obeležujemo 7. aprila. Osrednja prireditev se je odvijala 10. aprila na nam priljubljeni lokaciji, Otoku ljubezni v Ižakovcih. Glavni organizator je bil Zavod za turizem in kulturo Občine Beltinci. Naše članice so se predstavile s stojnico, na kateri so lahko obiskovalci, ki jih ni manjkalo, dobili gradivo in informacije o tej tihi bolezni – osteoporozi.

24. aprila smo se podali na pohod ob svetovnem dnevu Zemlje, ki ga je organiziral Zavod za gozdove in ZTK Beltinci. V objemu zelenja in pomladnega cvetja nas je pot vodila do broda na Melincih. Sproščeni pogovori, smeh in zadovoljstvo udeležencev so tako dodali še en kamenček v mozaik našega društva.

Skrbimo tudi za strokovne vsebine. V ta namen pripravljamo predavanja o osteoporozi in zdravem načinu življenja. Strokovnjaki nam z veseljem podajajo vsebine, kajti udeležba in zanimanja zanje je med nami vedno veliko. Organiziramo tudi letovanja in

izlete.

Ob svetovnem dnevu gibanja, 10. maju, smo izvedli izlet v Rače. Tovarna Krka Novo mesto nam je omogočila ogled njihove tovarne. Potovanje smo si popestrili z ogledom gradu Otočec. Smo tudi vsakoletni redni gostje v Rogaški Slatini. Pred nami je že poletje in letovanje na Dugem otoku.

V začetku julija, 4. 7. 2022, bomo pripravili v Murski Soboti na Trgu kulture celodnevni dogodek – osteotlon. Povabili smo številne deležnike in strokovnjake. Namen tega dogodka je ozaveščanje splošne javnosti o osteoporozi, preventivi,

vzrokih, posledicah in zdravljenju. Izvajali bomo tudi ultrazvočno meritev petnice. Vabljeni, da se nam pridružite in izvedeli boste marsikaj koristnega za kvaliteto življenja tudi v poznejših letih.

V društvu prevladuje pozitivna klima in vsak član lahko najde nekaj zanimivega zase. Čudovito okolje, narava, dobri ljudje... Samo odprimo oči in svet bo lepši. Pridružite se nam!

Prekmursko osteološko društvo
Murska Sobota
Marija Horvat, predsednica društva
in Ema Mesarič

9. fotografski natečaj DPAE – »Utrinki s podeželja«

Društvo prijateljev agrarne ekonomike (v nadaljevanju: DPAE) objavlja **9. fotografski natečaj na temo »Utrinki s podeželja«**. Namen natečaja je promovirati kmetijstvo in kmetijska opravila v pomurski regiji. Prav tako je namen natečaja poudariti pestrost podeželja, tako za njegove prebivalce kot tudi obiskovalce. Na natečaju lahko sodelujejo vsi, ki se ljubiteljsko ali profesionalno ukvarjajo s fotografijo.

Kategorije natečaja:

- ✓ naravna in kulturna krajina ter življenjski prostori (polja, travniki, gozdovi, sadovnjaki, vinogradi, ...),
- ✓ življenjska pestrost (rastline, živali, ...),
- ✓ kmetijska opravila,
- ✓ tipična kulturna krajina podeželja, značilni krajinski vzorci, ki gradijo prepoznavnost Pomurja (odprta in poseljena krajina),
- ✓ pogojno so lahko na fotografijah tudi ljudje, če je njihova aktivnost povezana s kmetijstvom ali če vpliva na videz značilne kulturne krajine.

Pogoji za oddajo fotografij:

- ✓ fotografija mora biti posneta na **območju regije Pomurja** (posneta fotografija mora vsebovati naslov fotografije in kraj fotografiranja),
- ✓ fotografija mora imeti izvorno ločljivost minimalno **1600 x 1200 svetlobnih točk** (»pixlov«),
- ✓ fotografija je lahko posneta v barvni ali črno-beli tehniki in mora biti

- ✓ zapisana v **JPG formatu**,
- ✓ fotografija mora **ustrezati temi** razpisanega natečaja,
- ✓ vsak posameznik lahko odda **največ dve (2) fotografiji**.

Trajanje natečaja in njegov potek:

- ✓ natečaj bo potekal **od 1. 6. 2022 do 30. 11. 2022**,
- ✓ posnete fotografije pošljite po e-pošti na naslov: **info@dpae.si**,
- ✓ najboljša/najlepša fotografija bo tista, ki bo prejela največ »všečkov« v mesecu decembru 2022 na uradni Facebook strani DPAE,
- ✓ zmagovalec 9. fotografskega natečaja DPAE bo prejel lepo praktično nagrado.

Avtorstvo fotografij:

- ✓ udeleženci natečaja jamčijo, da so avtorji poslanih fotografij,

- ✓ avtorji poslanih fotografij dovoljujejo, da razpisovalec natečaja njihove fotografije uporablja za različne namene v svojih promocijskih gradivih (brošure, zloženke, spletne strani, ...),
- ✓ razpisovalec fotografskega natečaja se zavezuje, da bo vsaka objavljena fotografija avtorsko označena.

Društvo prijateljev agrarne ekonomike
 Ulica Štefana Kovača 1
 9231 Beltinci
 www.dpae.si | info@dpae.si

Košnja Pufkačev

Letos smo kosili pri Martinu Kelencu v Mali Polani. Kosci smo se zbrali v Beltincih pri našem članu Mirku Hirciju. Pot smo nadaljevali v Trnje, kjer smo se ustavili pri Jošku Horvatu, našem članu. Okrepčali smo se, od tam pa krenili naprej v Malo Polano

na Martinov travnik. Martin nam je pripravil topel sprejem. Manjkalo ni niti dobre hrane in pijače. Pokosili smo kar velik del travnika. Na koncu je Martin vsakemu, ki je prišel s traktorjem, podelil spominsko deščico z logotipom košnje 2022.

Zahvala Martinu in njegovim prijateljem za gostoljubnost.

Mirko HIRCI

Predstavitev O ZVVS Murska Sobota

Območno združenje Veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota (O ZVVS M.S.) je domoljubno, nepolitično in nevladno društvo, ki združuje vse udeležence in udeležence priprav in vojne za Slovenijo iz občin Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota,

Puconci, Rogašovci, Tišina in Šalovci, ne glede na njihova politična in nazorska prepričanja. Ustanovljeno je bilo v mesecu marcu, leta 1999. Pri svojem delu skrbimo za statusne zadeve udeleženk in udeležencev vojne za Slovenijo. Negujemo spomin na obdobje od 17. maja 1990 do 26. oktobra 1991 in sodelujemo s sorodnimi združenji in društvi, ki negujejo domoljubje in imajo pozitiven odnos do našega združenja in braniteljev Slovenije, ki delujejo v Pomurskem KODVOP-u (Koordinacija domoljubnih in veteranskih organizacij

Pomurja). O ZVVS Murska Sobota skrbi za dostojno obeležje pomembnih dogodkov, organiziranje raznih srečanj domačega in mednarodnega značaja, pohodov, razstav, tekmovanj in drugih prireditev kulturnega in športnega značaja ter za družabno življenje svojih članic in članov. Članstvo v O ZVVS Murska Sobota je prostovoljno. Član lahko postane vsak udeleženec priprav ali vojne za Slovenijo in njihov ožji družinski član, ki sprejema določila iz Pravil O ZVVS Murska Sobota. O ZVVS Murska Sobota je članica zveze Veteranov vojne za Slovenijo in združuje čez 670 članov. Smo tudi lastnik počitniške prikolice, ki domuje v kampu Jadranka v Izoli in je tudi čez celo leto zasedena z našimi člani. Sedež združenja je v novih prostorih na Kardoševi ulici 2 (MO Murska Sobota-UE Murska Sobota). O ZVVS Murska Sobota predseduje Ivan Smodiš, podpredsednik je Štefan Flisar, blagajnik Alojz Žvorc in sekretar Janez Kološa. Več o našem delu in aktivnostih najdete na novi spletni strani: www.murskasobota.zvvs.si

Veteranske igre-Nemčavci 2021

Za O ZVVS Murska Sobota zapisal

sekretar Janez Kološa

Zbor članstva O ZVVS Murska Sobota

V petek, 29. 4. 2022, so se po dveletnem premoru zbrali člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo na zboru članstva. Zbor je potekal v sejni sobi mestne občine Murska Sobota in se ga je udeležilo nekaj čez 100 članov in gostov. Najprej je potekal uvodni - svečani del, ki ga je pripravila Irma Benko, program pa je povezoval Boštjan Rous. V tem delu je bilo izvedeno častno veteransko dejanje, ki sta ga izvedla Štefan Flisar in Slavko Gomboc. Z glasbenim vložkom je nastopil harmonikar Niko

Pelc, ob koncu pa so bila podeljena še priznanj /plakete/. Prejemniki le teh so bili: MO Murska Sobota, Jože Hirnok, družina Pavlinjek iz Sodišincev in dr. Alojz Šteiner. Na zboru so bili prisotni gostje iz sosednjih veteranskih in domoljubnih združenj, Policije, župan MO Murska Sobota, dr. Aleksander Jevšek, ter predsednik ZVVS, Ladislav Lipič. V delovnem delu zbora članstva, ki ga je vodil Štefan Flisar, so poročila predstavili predsednik Ivan Smodiš, blagajnik Alojz Zvorc in Stanislav Wolf /komisija za letovanje in statut/.

V načrtu dela za leto 2022, ki ga je predstavil predsednik O ZVVS Murska Sobota Ivan Smodiš, je bil poudarek na delu z mladimi in na organizaciji dela s članstvom, ki šteje trenutno 672 članov (lani se je včlanilo 52 novih članov). Zbor članstva O ZVVS Murska Sobota se je zaključil z družabnim delom v hotelu Zvezda.

Za O ZVVS Murska Sobota zapisal

sekretar Janez Kološa

Mini olimpijada 2022 v Beltincih

V sredo, 18. maja 2022, je Športna zveza Beltinci organizirala Mini olimpijado, tradicionalno športno prireditev za najmlajše. V športnem parku Beltinci se je zbralo 278 otrok iz vseh enot vrtcev beltinske občine, Turnišča in Odrancev, ki so jih spremljali njihovi vzgojitelji in vzgojiteljice. Na začetku iger so otroke in vzgojitelje pozdravili: direktor občinske uprave Beltinci Borut Balažič, ravnateljica vrtca Martina Vidonja in predsednik SZ Beltinci Andrej Pozderec. Potem so otroci prinesli olimpijsko baklo in zastavo, igrala je olimpijska himna. Napovedovalec je bil Oskar, prireditev je vodil predsednik SZ Beltinci Andrej Pozderec, posebna atrakcija prireditve je bil lisjak FOKS, ki so se ga otroci zelo razveselili in jih je veselo zabaval skozi celotno prireditev. Pridružil se nam je tudi župan Občine Odranci, Ivan Markojo.

Program mini olimpijade 2022:

- sredo, 18. 5. 2022
- prihod otrok vrtcev občin Beltinci, Turnišče in Odranci do 9.00 ure avtobusni prevozi
- otvoritev Mini olimpijade med 9.00 in 9:15
- pričetek iger ob 9:15
- konec iger ob 11:15
- vmes osvežitev s sladoledom
- podelitev priznanj do 11:30
- razvoz otrok ob 11:30 z avtobusi

Otroci so tekmovali v trinajstih različnih zabavnih športnih igrah, ki so jih pripravile njihove vzgojiteljice.

Prišli so tudi predstavniki HK Lipovci in otrokom predstavili hokej na travi. Bili so zelo navdušeni in z veseljem so prijeli palice v roke in se preizkusili v igri. Upajmo, da bo kateri od njih tudi kdaj zares igral hokej. Športna sekcija upokojencev nam je predstavila balinanje. Tudi to igro so otroci z zanimanjem opazovali. Vsi, ki smo se zbrali v športnem parku, smo uživali v napetih in zabavnih igrah, najbolj pa otroci. Presenečenje mini olimpijade je bil naš slaščičar Sali, ki nam je podelil kepico najboljšega sladoleda, ki se nam je v tem vročem dopoldnevu izredno prilegel in nas osvežil.

Letošnje mini olimpijade so se udeležili otroci iz vrtcev treh občin (Beltincev, Turnišča in Odrancev), kar je bil velik organizacijski zalogaj, vendar smo ga s skupnimi močmi, potrpežljivostjo in nasmeškom na obrazu uspešno opravili.

Posebna zahvala županom Občin Beltinci, Turnišča in Odrancev, ki so

to prireditev tudi finančno podprli. Zahvala vsem vzgojiteljicam, Oskarju iz OKS, vsem mojim sodelavcem, Alojzu, Srečkoju, Dejanu, predsedniku in trenerju HK Lipovci, članom športne sekcije upokojencev, Saliju in tudi staršem, ki so prišli navijati za svoje otroke, da smo vsem pripravili nepozaben športni popoldan, ki se ga bodo še dolgo spominjali. Zahvala tudi šoferjem avtobusov, ki so otroke srečno pripeljali v športni park in jih varno vrnili domov.

Na koncu so otroci dobili sladki prigrizek, nogometne žoge in priznanja Olimpijskega komiteja Slovenije.

Čeprav utrujeni, pa vendar z nasmeškom na obrazu in zadovoljnimi smo zapuščali športni park Beltinci.

*Predsednik SZ Beltinci
Andrej Pozderec*

17. pohod po Ferijevi in 6. po Jožetovi poti

V soboto, 4. 6. 2022, je v organizaciji Športne zveze Beltinci in Planinskega društva Matica potekal že 17. Pohod po Ferijevi in 6. po Jožetovi poti. V spomin na Ferija Maučeca in njegovega velikega prijatelja Jožeta Horvata, dva nekdanja izvrstna športnika in športna delavca, se je v lepem vremenu v Športnem parku Beltinci zbralo 59 pohodnikov. Na začetku pohoda je udeležence nagovoril predsednik ŠZ Beltinci Andrej Pozdrec, ki je povedal, da je ta spominski pohod potrebno nadaljevati,

saj sta tako Feri kot Jože glas domače vasi ponesla po Sloveniji in svetu. Potem je besedo dobil podžupan občine Beltinci Bojan Žerdin, ki je povedal, da bo Občina Beltinci še naprej podpirala tovrstne športne prireditve in da je vesel, da se nas je na pohodu toliko zbralo. Vodja pohoda Jože Ružič, predsednik PD Matic, je seznanil pohodnike o poti, ki jo bodo prehodili in o varnostnih ukrepih, ki se jih je potrebno držati. Povedal je tudi, da je pohod vključen v pohode Slovenija

planinari. Pohodniki smo se nato podali na pot od Beltincev do Lipovcev. V Lipovcih smo se okrepčali s hrano in brezalkoholno pijačo, potem pa krenili proti Gančanom in nazaj v beltinski športni park. Dolžina prehojene poti je bila približno 8 km.

Na cilju smo se udeleženci okrepčali s hrano in pijačo ter se ob zvokih harmonike lepo zabavali. Na koncu sta se Ferijev sin Marjan in Jožetova žena Zinka zahvalila vsem udeležencem pohoda. Odšli smo še položiti šopka in prižgat sveči na grob obeh pokojnikov. Na koncu naj se zahvalimo Igorju Sukiču in ostalim članom NK Mure, bivšim Ferijevim soigralcem, ki so v imenu kluba NK Mura prinesli šopek v zahvalo za njegovo dolgoletno igranje v črno-belem dresu. Zahvala gre tudi članom Planinskega društva Matica in predsedstva Športne zveze Beltinci za veliko udeležbo na pohodu.

***Predsednik ŠZ Beltinci,
Andrej Pozdrec***

Državno prvenstvo v elektronskem pikadu 2022

V Ljutomeru je od 5.5. do 8. 5. 2022 potekal zaključek državnega prvenstva za leto 2022. Udeležilo se ga je 84 ekip in okoli 700 igralcev iz celotne Slovenije. Uspešni so bili tudi igralci iz naše občine.

Mojca Škafar iz Ižakovcev je postala ekipna državna prvakinja v ženski konkurenci z ekipo PK Baza iz Hoč v disciplini 501 Duple out. (tekmovalo je 9 ekip).

Osvojila je tudi 3. mesto v ženskih dvojicah. (tekmovalo je 13 parov).

Matjaž Györek iz Dokležovja je postal ekipni državni prvak z ekipo Top-Gun Cleangrad iz Grlave v disciplini 501 Single out. (tekmovalo je 15 ekip).

Ekipne državne prvakinja

Sašo Vütek iz Beltincev in Aljaž Škafar iz Ižakovcev sta v konkurenci moških dvojic osvojila 4. mesto med 48 pari ter 5. mesto z ekipo Top-Gun Gorjak

Mertük v najmočnejši disciplini 501 Duple out.

V tej isti disciplini je Dejan Škafar iz Ižakovcev z ekipo Top-Gun Cleangrad GTI osvojil 4. mesto med 13 najboljšimi ekipami v državi.

Sašo Vütek je osvojil še 5. mesto v disciplini 501 Duple out (med 88 igralci) in 9. mesto v disciplini Cricket (med 50 igralci).

Pikado klub ŠD Dokležovje

Je bila balkanska lepota Sobočanka?

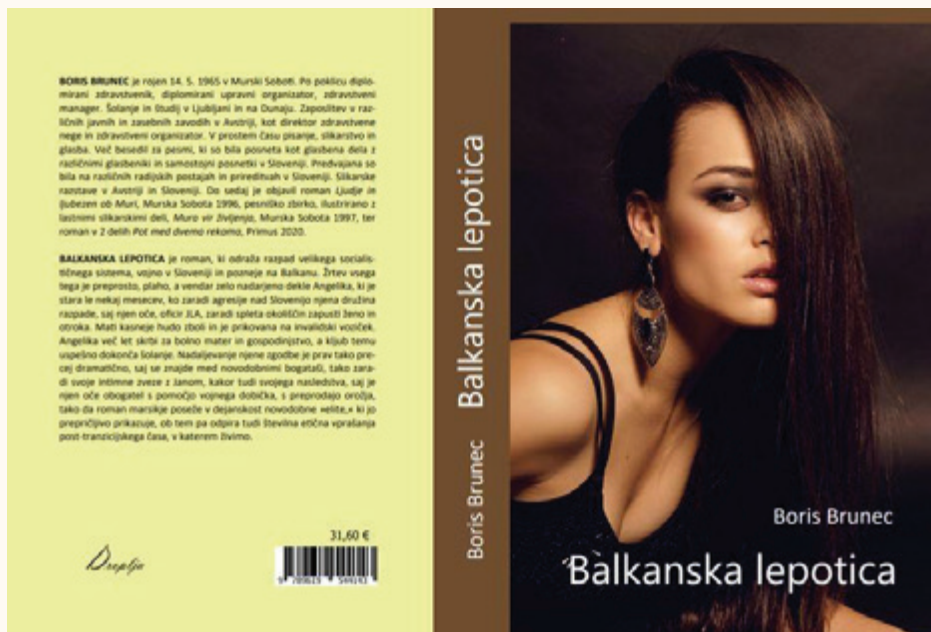
Pravkar je izšel moj roman z naslovom *Balkanska lepota*. Predstavitve romana je bila 18. 5. 2022 v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti.

Balkanska lepota-kratka predstavitev

Balkanska lepota je roman, ki je odraz razpada velikega socialističnega sistema in vojne v Sloveniji in pozneje na Balkanu.

Žrtev vsega tega je preprosto, plaho, a vendar zelo nadarjeno dekle Angelika, ki predstavlja trpečo ikono, lepoto, ljubezen in dobroto.

Angelika je stara le nekaj mesecev, ko zaradi agresije nad Slovenijo njena družina razpade. Oče, oficir JLA, zaradi spleta okoličin zapusti ženo in otroka. Mati kasneje hudo zboli in je prikovana na invalidski voziček. Angelika več let skrbi za bolno mater in za gospodinjstvo. Ob vsem tem ji zaradi svoje nadarjenosti uspe postati najboljša učenka, pozneje dijakinja in študentka. S svojo skromnostjo, materino majhno pokojnino in pridnim delom Angelike preko študentskega servisa se le s težavo prebijata skozi življenje. Tik pred Angelikinim zaključkom magistrskega študija mati umre. Tako Angelika ostane sama. Ob strani ji stoji le dolgoletni prijatelj Jan, katerega je spoznala že pred leti in ju je družila glasba, saj sta oba nadarjena glasbenika. Angelika magistrira in je ena najboljših študentk. Vendar je žalostno, da ni nikogar na podelitvi njene diplome, ki bi se lahko veselil uspeha skupaj z njo. Veliko presenečenje pa jo pričaka, ko jo Jan pozdravi z velikim šopkom rož, čestitkami in s povabilom na kosilo. Ta dan sem med njima razvije

nekaj več kot le prijateljstvo. Dolgoletni občutki, ki sta jih oba skrivala, oživijo in postaneta prečudovit par.

Krajše potovanje ju še bolj poveže in med njima se razvije strastna ljubezen. Vse to pa nikakor ni po godu Janovi materi, ki Angeliko tretira kot revno lepoticu, ki se hoče polastiti Janovega premoženja. Janova družina je namreč zelo bogata tajkunska družina, ki je obogatela po razpadu Jugoslavije.

Nekega dne Jan in Angelika obiščeta Angelikine sorodnike v Srbiji. Angeliko tam pričaka veliko presenečenje. Njeni sorodniki so lastniki velikega koncerna, ki je nastal po vojni na Balkanu. Angelika spozna, da je tudi ona del tega in je lastnica velikega premoženja, saj jo je njen pokojni oče Josip vključil v dediščino. Oče Josip je obogatel s pomočjo vojnega dobička, s preprodajo orožja na Bližnji Vzhod. Ker je bil trn v peti srbski mafiji, so ga ubili in tako je celotno njegovo premoženje zapadlo na njegove najbližje sorodnike. Angelika je čez noč postala ena najbogatejših Slovenk, za kar ni vedela, saj z mamo nista imeli stikov s sorodniki v Srbiji.

Breme bogastva, ki ga je prevzela, je ni osrečevalo. Njena največja sreča je bil njen ljubljani Jan, njegova ljubezen in ljubezen do pomoči potrebnim. Tako

je del svojega premoženja darovala pomoči potrebnim in čez noč postala najbolj prepoznavna Slovenka. Poleg njene dobrote jo je krasila še neizmerna lepota in inteligenca. Angelika je dosegla tudi najvišji akademski naziv.

To nikakor ni godilo Janovi psihično bolni materi, ki je zato naročila Angelikin umor. Nekega dne, ko sta z Janom prenočevala v Janovi vili pod Pohorjem, je storilec naročenega umora misleč, da je ustrelil Angeliko, po pomoti zadel Jana v glavo in prsi. V hudi stiski in strahu je Angelika Janu nudila prvo pomoč in vsa prestrašena obvestila reševalce.

Jana so odpeljali v bolnišnico, medtem ko se je kalvarija za Angeliko šele začela. Zaradi njenih sledi na pištoli, ki jo je izgubil storilec, je postala osumljena poskusa umora iz koristoljublja. Angelika se je namreč med nudenjem pomoči Janu v temi spotaknila ob pištolo, ki je padla storilcu na begu in jo položila na mizo. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da je v Janovi oporoki v primeru njegove smrti Angelika lastnica celotnega njegovega premoženja, za kar Angelika niti ni vedela. To je bilo dovolj, da so jo zaprli v preiskovalni zapor. Sedaj se je začelo njeno trpljenje in dokazovanje nedolžnosti. V pomoč in oporo so ji bili njeni sorodniki iz

Srbije in Janov oče, ki je ves čas trdil, da je Angelika nedolžna. V pomoč ji je bila tudi celotna javnost in velika množica ljudi je javno protestirala proti zmotnemu pravosodnemu sistemu. Po hudih in mučnih dneh v priporu se je pozneje ugotovilo, kdo stoji za tem dejanjem in Angeliko so izpustili na prostost. Le nekaj dni je bedela ob Janovi bolniški postelji, saj je pozneje zaradi posledic strelnih ran umrl.

Angelika je spet izgubila, kar ji je bilo

najdražje. Spet je ostala popolnoma sama, razen družine v Srbiji. Odločila se je, da s svojo dobrodelno fundacijo pomaga pomoči potrebnim. S pomočjo sestrične Sare in drugih dobrodelnih organizacij je zgradila otroško naselje v okolici Mombase v Keniji. Okrog 200 sirot z ulic Mombase je dobilo dom v največjem takem naselju v Afriki. Angelika je zaradi svoje usode in dobrodelnosti postala znana. Končno je po hudi izgubi našla mir med ljudmi

in otroci, ki so bili njeno največje bogastvo.

Kmalu je postala zanimiva tudi za nepridiprave. Neke noči so jo med spanjem ugrabili neznanci, jo odvedli v skrivni tabor v džungli in zanjo zahtevali veliko odkupnino. S svojim pogumom ji je kljub trpljenju v ujetništvu uspelo pobegniti in novica o njeni svobodi je odmevala po vsem svetu. Postala je najbolj znana Slovenka in Balkanka.

KRAVICA MICA

Na travniku se pase
in vso travo pobaše.

Naša kravica Mica,
Na jaso zaide,
se v konja zaplete.

Naša kravica Mica,
Na polje zabrede,
se detelje lofi.

Naša kravica Mica,
Jo korusa premami,
jo hlasta sladko.

Naša kravica Mica,
Ob potočku postoj,
se z vodo napoji.

Naša kravica Mica,
Koč lisasta dama,
sama zase poskrbi.

Avtorica pesmi: Gabrijela Sečkar
Ilustratorica: Laura Horvat

POLETJE

Rahel veter piha čez poljane,
obdelane njive jih krasijo.
Žita se zibljejo v vetru,
kot ponjave v soncu se zde.

Sredi velike travnate jase,
bele marjetice sanjsko cvetijo.
Iz cveta na cvet pisani metulji letijo,
ki se v soncu krasno bleščijo.

Avtorica pesmi: Gabrijela Sečkar
Ilustratorica: Laura Horvat

Cvetlica mala

*Si rožica nežno dehteča med rožami na travniku,
vsa krhka a tako enkratna, oj ti prekrasna rožica.
Na listih cvetnih kaplje rose ujele vanj so žarek zlat,
potresajo v vetru late, ponujajo žuželkam dar.
Po cvetu se čebelica sprehaja, nabira med in šepeta,
tako sladko in nežno boža, z nožicami pozdrav žebra.
Pozlata nežna tam na vrhu privabi še metuljčka dva,
posedata na njeni glavi, veter z njima se igra.
Prekrasna mala rožica prepolna je mehkobe,
kot da bila bi žametna, topi se od miline.*

*Prelep okras si ti dekletu, ki s polja nese te domov,
krasila šopek boš fantiču, ko mamici te bo predal.
V laseh neveste na poročni dan se venček rožic vije,
še ženinu na levo stran se pušeljc gor prišije.
Popotnik si za gumbnico pripel je cvet rdeči,
korakov lahkih naokrog zavriskal in zapel.
Nabirat šla je deklica te nežne cvetke male,
za rojstni dan jih babica v šopku bo imela.*

Pavla Škerget

Novemu upanju naproti

Družinska saga

Tretje poglavje:

"No, veš, mladi mož, celo življenje sem delal v hosti. Celih štirideset let. No, še več, če štejem, da sem tudi odraščal v gozdu. Gospod veleposestnik, ki je od mladega tukaj pri Vidmu, me pozna celo življenje in mi je zaupal svoje veliko gozdno gospodarstvo. In sam bog ve, da sem vestno in pošteno gospodaril z zaupanim imetjem. To ve dobro tudi moj gospodar. Prav prejšnji teden sem bil pri njem in sva se dolgo pogovarjala o teh gozdovih. Prav za to sezono načrtuje namreč nekoliko večji posek. Zaradi tega mi je naročil, da poiščem deset do dvajset močnih mož, ki jim je to zahtevno delo mogoče zaupati. Kaj praviš, mladi mož, na to? Vedi, da je to božji načrt, da je prav tebe sem prineslo."

Andraž je samo poslušal in čakal na naslednje besede ata Janeza. Sam ni bil zmožen izreči niti ene besedice.

"Včasih, veš, Andraž, sem vodil več deset mož, močnih in veselih, ki so neutrudno in z veseljem delali v gozdovih. Enkrat na tem hribu, nato na drugem. Veje in dračje smo lahko sebi pripravili za kurjavo za zimo. debele hlode pa smo vozili na posestvo k veleposestniku. On je nadalje z njimi gospodaril. No, po dolgem času namerava narediti spet večji posek. V kolikor te zanima zaslužek, se pridruži moji skupini. Tudi stanovanje ti bomo našli. Ne bomo te pustili zmrzniti," je končal ata Janez z nasmehom v očeh.

Andraž so švigale misli in načrti po glavi tako hitro, da jih je komajda dohiteval. Nejeverno je zrl v postaranega moža in ni mogel verjeti svojim ušesom in očem. "Še vedno so dobri ljudje na svetu ali pa se meni sanja. Morda mi je pa škodil jabolčnik," si je mislil ves zbezan.

"Kaj takega, ata Janez, kaj takega, saj ne morem verjeti!" je ves presunjen zastokal.

"Da mi čisto neznani ljudje ponujate pomoč, doma pa je nisem deležen, čeprav že leta garam na domačiji pa

me bodo danes ali jutri z drobno deco pgnali na cesto." Kar privrela mu je čez ustnice dolgo zadrževana jeza in žalost. "No, no, nikar se ne jezi. Jeza ni za nikamor dobra. Pravkar sem se spomnil starega prijatelja Juša. Veš, en dober kilometer od tukaj, na naslednjem hribu, na jugozahodni strani je prijetna kajžarska domačija prijatelja Juša. Lansko leto mu je umrla žena Neža. Čisto sam je ostal, ker nista imela otrok. Če bi prevzel skrb zanj, bi lahko pri njem stanoval. Prepričan sem, da bi vama bilo prav lepo. Ima tudi kravico in nekaj kokoši. Verjetno bi moral poskrbeti za kurjavo, ker Juš več ne upa v hosto, čeprav je nekoč bil gozdar z dušo in telesom. Močan in delaven, pravi hrust. Sicer pa človeka, ki živi skoraj v hosti, ne sme pozimi zebsti. Ali ne, da res?" se je zasmel ata Janez. Tudi Marku in Andražu je smeh raztegnil lica.

"To je pa res, da, to je res," sta smeje prikimala. Dan se je že kar prevesil v drugo polovico. "Nedelje tako hitro minevajo, posebej, če si v prijetni družbi," je pomislil Andraž.

"Ata Janez, prosim povejte, kaj mi je storiti in kaj mi svetujete?" se je Andraž zaupljivo ozrl v ata Janeza.

"Jaz bi se na tvojem mestu udingal čez zimo, za šest mesecev za gozdarja. Kot praviš, te poleti rabijo na kmetiji, pozimi pa samo trošiš. Naredi drugače, pozimi služi in ne troši. Živel boš pri Jušu in mu delal dračje in zanj skrbel. Ob nedeljah bi obiskal domače, ki bi glede na to, da si celo poletje tam delal, imeli pravico preživeti zimo doma. Na spomlad bi pa družino pripeljal k Jušu. Bil bi zelo vesel družinice in verjemi mi, da bi gospodar tebi prepustil Jušovo domačijo, v kolikor bi dokazoval, da boš vesten in dober delavec in gospodar. Mi pa bi dobili zaupanja vredne in dobre sosedo."

Andraž ni mogel verjeti svojim ušesom. Ata Janez je to prisrčno vabilo izrekel s toliko človeške topline in naklonjenosti, da so od ganjenosti Andražu solze zalile oči. Prijel je ata Janeza za roko in mu jo poljubil.

"No, no, sin moj. Poslušaj, da ne

pozabim povedati: V sredo grem v Videm h gospodu veleposestniku. Tam se bom srečal tudi z ostalimi gozdarji. Kolikor vem, bi po Martinovem začeli z delom. Naslednjo nedeljo bi bilo dobro, da se oglasiš pri nas, da obiščeva Juša in se dokončno zmeniva. Zanima me tudi, kaj bo na vse to rekla tvoja družinica in če ti je moja zamisel všeč," je končal dolg govor ata Janez.

"Ja, ata! Seveda mi je všeč. Pa še kako! Naslednjo nedeljo si bom že nekaj delavskih oblek prinesel in se bom priselil, če boste toliko prijazni in me najavite pri stricu Jušu," navdušeno pove Andraž.

Ker ga je čas priganjal, se je vljudno zahvalil, poslovil in navdušeno vzel pot pod noge. Še pred trdo nočjo je želel priti na drugi breg reke Mure. Glavo je imel polno novih zamisli in načrti so izpodpirali drug drugega. Zares si bo moral vzeti čas, da bo svoji Uršuli vse razložil in jo navdušil za nov začetek. Morda bo potem lažje prebolela svojo žalost, ki jo nosi v srcu. Zares dobro mu je svetoval ata Janez. Ta postarani možak ima glavo na pravem mestu. Zato je pa tudi v življenju tako uspel. In tudi sin je njegove sorte. Oh, kako bo srečen, če ga bosta imela v svoji ekipi. Zares se bo potrudil in jima s pridnostjo poplačal zaupanje. Otrokom in ženi bo zagotovil prijeten, miren domek, kjer bodo prebivali sreča, mir in ljubezen. Samo to šteje. In Uršula bo pozabila vse trpljenje in vse žalosti, ki so jo doletele kot snaho na Škafarjevem gruntu. Misli so mu ušle v čas, ko je prišla k hiši kot mlada snaha. Imela sta upanje na lepo prihodnost in vso srečo tega sveta. Najprej je privekala na svet mala Micka. Prinesla je veliko veselja, posebno starim staršem. Čez leto in pol sta se rodili Katica in Francka. Francka je bila premajhna in prešibka za ta svet. Na deseti dan je umrla. Uršulo je izguba hudo prizadela. In sedaj, pred pol leta, se je usoda ponovila. Uršula je spet povila dvojčici Veroniko in Kristino. Veronika, krepka deklica, je kot živo srebro. Kristina pa je zbolela za davico in v boju s hudo boleznijo omagala. Andraža je

zares postalo strah za Uršulo. Kar siva v obraz in vsa shujšana je hodila naokoli. Nikakor ni mogla preboleti že druge izgube. Zares bo najbolje, da se izogne vsem nevšečnostim doma ter odpelje družino drugam. Vse žalostne spomine bo družina pustila za sabo in zaživeli bodo na novo.

Take in podobne misli so mu polnile glavo, ko se je bližal ižakovskemu

brodu. Trikrat je rezko zažvižgal in čez nekaj časa je posvetila brlivka na brodu, ki se je bližal na prleško stran, da pobere poznega popotnika.

"Hvala, Tinč, zelo ste prijazen mož ste. Malce sem pozen, ampak ni šlo drugače."

"Nič ni narobe, mladenič," je dejal starček in odkrevsal v svojo kolibo.

Andraž je spodbodel konja in odhitel

po poljski poti preko bližnjic k Uršuli v Odrance. Mnogo mnogo novega in vzpodbudnega ji je imel povedati.

Se nadaljuje...

Irena Šrajner

Citati o življenju in za življenje Betty White(1922-2021)

Kdo se ne spomni pred časom preminule igralkke BETTY WHITE, »zlatega dekleta«, ki je izžarevala energijo, radost in veselje do življenja in ki je bila en velik SONČEK na hollywoodskem nebu filmske industrije. Pravijo, da je res imela »sončno osebnost«, vendar pa je znala tudi nazorno opazovati svet okoli sebe.

Kariero je začela že davnega leta 1939, ko je takoj po končani srednji šoli dobila prvo filmsko vlogo. S svojim delom si je v dolgi, več kot 80 let trajajoči filmski karieri pridobila ogromno spoštovanja

in občudovanja svojih sodelavcev, hkrati pa tudi ogromno oboževalcev širom sveta. Za svojstven talent je bila nagrajena z mnogimi nagradami. Bila je igralka, avtorica (imela je svoj show *The Betty White Show*), komičarka (*The Golden Girls*, *Hot in Cleveland*), dobitnica nagrade Emmy ter aktivistka za dobro počutje živali in varovanje okolja. Ko se mnogi ozirajo na njeno prehojeno pot v Hollywoodu, se zdi, kakor da ni ničesar, česar Betty ne bi zmogla. Njena dolgoživost v nestanovitni filmski industriji in v življenju samem

se pripisuje predvsem pozitivnemu odnosu do življenja in nagonu, da se še kako da uspeti v življenju, kljub vsem težavam in križem vsakdana.

Njeni motivacijski citati so mnogim pomagali na življenjskih poteh, zato jih delim tudi z Vami, spoštovani bralci in bralke. Naj se Vas dotaknejo in omilijo tegobe duše in srca ter obsijejo Vašo notranjost s trajnim upanjem in radostjo:

»Vaš pogled na življenje je tisti, ki šteje. Če se jemljete lahko in se ne jemljete preveč resno, boste kmalu lahko našli humor tudi v svojem vsakdanjem življenju. In včasih je lahko to tudi rešitev.«

Razmislite o prvem stavku tega citata. Vaš pogled na življenje je vse! Če pričakujete, da se bodo zgodile velike stvari in sprejmete ukrepe za zagotovitev končnega uspeha, jih boste spremenili v svojo resničnost. Toda ne jemljite se preveč resno. Namesto tega si občasno vzemite čas in uživajte v smehu s prijatelji – to je idealen način za razbremenitev.

»Mnogi od nas se začnemo bati starosti že v srednji šoli in to je zapravljanje lepega življenja. 'Oh ... star sem 30, oh, star sem 40, oh, 50.' Izkoristi to kar najbolje.«

Starost je le številka. Ne zapravljajte dneva v skrbeh, kaj se bo zgodilo, ko se boste starali. Namesto tega živite v sedanosti in uživajte v vsakem trenutku, ki ga imate na tem čudovitem planetu. Vaš čas, da zasijete, je zdaj!

»Premnogokrat smo nagnjeni k pritoževanju, namesto da bi slavili, kdo smo. Na maminem kolenu sem se naučila, da je bolje ceniti to, kar imamo ... Mislim, da včasih nekako preveč drvim v negativnem.«

Pritoževanje je po besedah Betty White ogromna izguba dragocenega časa. Namesto da vodite seznam zamer, se osredotočite na to, da ste hvaležni za vse blagoslove v vašem življenju. Zato zavrzite negativnosti. In ne gledajte na to, ali se zahvalite za službo, ki jo imate radi, streho nad glavo ali hrano v trebuhu vaših otrok, se osredotočite na to, da cenite to, kar imate.

»Sem velik optimist. Poskušam poudariti pozitivno v nasprotju z negativnim.«

Medtem ko nekateri gledajo na optimiste s pridihom posmeha v tem grozljivem svetu, gospa White ve resnico. Ta stalna predanost pozitivnosti jo ohranja relevantno in deluje tudi v poznih devetdesetih letih.

Ko govorim, se večkrat sliši tako, saj veste: 'O, no, ona pridiga.' Ne pridigam, ampak mislim, da sem se tega naučila od svojih živalskih prijateljev. Prijaznost in upoštevanje nekoga poleg sebe. Mislim, da se zaradi tega počutiš mladega. In res se počutim tako!«

Betty White je aktivistka za dobro počutje živali in črpa navdih pri svojih kosmatih prijateljicah. Poleg tega je prepričana, da bi se morali vsi na kakršenkoli način vrniti k dobroti. Dobrodelno srce nas ohranja osredotočene na služenje drugim, uči nas prijaznosti in ponižnosti, ki nas ohranja mlade po srcu.

"Če človek nima smisla za humor, je v težavah."

Ta igralka je verjetno dobila svojo najbolj znano vlogo v uspešni komični seriji Zlata dekleta iz osemdesetih let prejšnjega stoletja ravno zaradi smisla za humor. V oddaji je igrala čudovito zabavno Rose. V seriji se je Rose znala z ostrim smislom za humor prebijati

skozi življenjske izzive. To zveni zelo podobno, kakršna je v resničnem življenju Betty White!

»Nisem vedela, kaj je Facebook, in zdaj, ko to vem, kaj to je, moram reči, da se sliši kot velika izguba časa.«

Življenje je za življenje, tukaj in zdaj! Vzemite si čas za pristne osebne povezave s prijatelji in ljubljenimi. Ne žrtvujte dragocenega časa, ki bi ga lahko porabili za življenje svojega pristnega življenja za računalniškim zaslonom. Zapravljanje časa na družbenih omrežjih, ko bi lahko gradili odnose ali svojo kariero, je na koncu dneva zapravljeno.

»Jeza me trga v notranjosti. Svoji ... ali pa trga notranjost koga drugega.«

Jeza je močno in škodljivo čustvo. Razjeda globine vaše duše in vam povzroča tesnobo in bolečino. Zato ne izgublajte časa, da bi bili razburjeni ali jezni. Naučite se, kako se spopasti s svojo jezo in kako odvrniti negativna čustva drugih. Namesto da bi ostali jezni na nekoga, ki vam je storil krivico, se naučite strategije sproščanja emocij, odpustite in se preusmerite k pozitivnemu.

»Danes je na tem čudovitem planetu vse težje najti divjino in naš planet zlorablamo do točke, na katero se skoraj ni mogoče več vrniti.«

Najti moramo načine, kako ustaviti zlorabo planeta Zemlja, preden bo prepozno. Krčenje gozdov, izumrtje vrst in globalno segrevanje so že v gibanju. Zavzema se za to, da vsak naredi svoj del, da prepreči škodljiva dejanja. Nekaj idej? Na kmečki tržnici kupite ekološko zelenjavo (brez pesticidov!). Odločite se za nakupovalne vrečke za večkratno uporabo. Reciklirajte svoje steklenice za vodo – ali še bolje, investirajte v potovalne skodelice za večkratno uporabo. Zvišajte klimatsko napravo samo za stopinjo ali temperaturo znižajte za stopinjo, da prihranite energijo. Lahko naredite majhne spremembe, da tako postanete del velike rešitve.

»Besede UPOKOJITEV ni v mojem besednjaku. Tako se me ne bodo znebili.« Gospa White pravi: »Kdo, jaz? Upokojiti?«

Aktiven življenjski slog – vključno z delom, vadbo in življenjem v dvonadstropni hiši, kjer vsak dan hodi po stopnicah – ohranja Betty v odlični fizični formi. Še pomembneje je, da ji delo daje zagon in občutek namena ter ohranja njen um tako oster, kot je bil kadarkoli. Opravljanje dela, ki ga ljubi, jo ohranja mlado po srcu, če že ne v številu let.

»Nimaš sreče v integriteti. Delaš kaj na tem?«

Dolgo življenje, preživeto v Hollywoodu, je tej smešni dami ponudilo številne skušnjave. Vendar se je zavestno odločila, da ostane zvesta sebi in sistemu prepričanj, namesto da bi jo posrkali v zajčjo luknjo. Integriteta pomeni vedno delati pravo stvar, tudi ko je to težko narediti. Betty White verjetno ni bilo lažje upreti se skušnjavam zvezdnštva kot komurkoli drugemu. Zaupanje njenemu moralnemu kompasu je tej dami služilo skozi njeno dolgo kariero.

»Moja naloga je, da se razumem z ljudmi, da se lahko zabavam. Tako preprosto je.«

Ta igralka daje prednost ljudem. Vzpostavljanje pozitivnih odnosov in zvestih prijateljev ji daje sistem podpore, ki je še kako potreben, ko se staramo. Pravzaprav ti prav ti odnosi ponujajo mrežo ljudi, s katerimi si lahko sam in se zabavaš. In na koncu dneva - ali ni to vse življenje?

Vir internet: <https://www.powerofpositivity.com>

Betty White je bila do zadnjega svojega diha, do zavidljivih 99 let (umrla je le 17 dni pred svojim 100. rojstnim dnevom), pozitivna, dobre volje, vedno nasmejana. Bodimo taki tudi mi, da bomo dolgo in srečno živeli!

**Za Vas izbrala
Lilijana Bežan Horvat**

Levček Liam in mamin rojstni dan

(Ana Žontar Kristanc, Kristjan Žontar, Založba Morfem 2019)

V prostrani afriški savani je živela levja družina, ki je štela štiri glave.

Najmlajši levček Liam se je zbudil v vroče jutro, se spretno pretegnil, široko zazehal, nato pa mu je pogled obstal na koledarju.

»O ne!« je vzkliknil, ko je videl, da se bliža mamin rojstni dan. »Še sanja se mi ne, kaj bom letos podaril mamici.«

Bratec Timon se je pohvalil, da ima darilo za mamico že zavito.

»Timon, bi mi pomagal pri izbiri darila za mamico?« je bratca vprašal Liam.

»Zdajle nimam časa, ker delam domačo nalogo,« je odgovoril Timon.

Liam je vzkliknil: »Že vem, sam bom izdelal nekaj za mamico, tega bo zelo vesela. Ampak kaj?« se je spraševal.

Odločil se je, da idejo poišče v savani.

Najprej je srečal žirafa Živo, ki je bila ravno sredi kosila, grizljala je liste z visokih krošenj akacijevih dreves.

»Živa, kaj ti svoji mamici podariš za rojstni dan?«

Žirafa mu je s polnimi usti odgovorila: »Nič ni boljšega kot polna košara svežega sočnega listja.«

»Hvala za odgovor, ampak levi ne maramo listja,« je rekel levček.

Pojdi do reke Nil in vprašaj povodnega konja Pavleta. Morda ti bo on lahko pomagal.«

Liam se je odpravil do reke in tam zagledal Pavleta, ki je kot ponavadi ravno zehal.

»Pavle, žirafa Živa mi je predlagala, da tebe vprašam, kaj naj mamici podarim za rojstni dan.«

»Tooooo jeee pa res enostavnooooo,« je Pavle odgovoril s široko odprtim gobcem.

»Blatno potičko ji naredi, te so najbolj

slastne. Tukaj ob reki je blata več kot zadosti.«

»Hvala za predlog, Pavle, ampak moja mamica ne mara blata. Moral bom povprašati še koga drugega.«

»Ravno prej je šel tod mimo noj Niko. Morda bo on vedel,« je predlagal povodni konj Pavle. Poišči ga! Gotovo ti bo dal dober nasvet.«

V daljavi je Liam zagledal noja Nika, kako teka po savani. Komaj ga je ujel, tako zelo hiter je bil.

»Niko, kaj naj mamici pripravim za rojstni dan?« ga je zadihano vprašal Liam.

»Hmmm, to pa je težko vprašanje.«

Stegnil je svoj dolgi vrat, se hitro razgledal naokoli in dejal: »To je sicer skrivnost, ampak naj ti namignem, da čisto vsi obožujejo črve.«

Levčku Liamu je postalo kar malo slabo, ko mu je Niko omenil črve. »Vem, da moji mamici to ne bi bilo všeč, črvi so preveč sluzasti.«

»Kakor želiš, jaz jih imam zelo rad. Mislim, da bo šimpanz Šime vedel, kako razveseliti tvojo mamico za rojstni dan. On se res spozna na te stvari.«

Liam je odhitel do bližnjih dreves, kjer so šimpanzi ugajali norčije in skakali z enega drevesa na drugega.

»Šime, noj Niko mi je rekel, da boš ti zagotovo vedel, kaj naj svoji mamici pripravim za rojstni dan.«

»Seveda! Če morda še ne veš, smo šimpanzi glavni gurmani. Nič ni boljšega kot pravi bananini piškoti s posušeni hrustljivimi hrošči,« je zadovoljno pritrdil šimpanz Šime.

»Le zakaj živali jedo takšne čudne stvari...« je pomislil Liam in se nakremžil. Šimetu se je lepo zahvalil in odhitel naprej.

Levček Liam se je odločil, da ne bo več spraševal drugih. Sam mora ugotoviti, kaj ima njegova mamica najrajši.

Liam je bil zelo zamišljen, zato se je zaletel v slonico Sofijo.

»O, oprost, Sofija, nisem te opazil,« se je opravičil slonici.

»Nič hudega. O čem pa tako močno razmišljaš, da me nisi opazil, ko pa sem tako velika?« ga je vprašala.

»Mamin rojstni dan se bliža, jaz pa ne vem, kaj naj ji podarim. Vprašal sem že žirafa Živo, povodnega konja Pavleta, noja Nika in šimpanza Šimeta, pa sem ugotovil le to, da živali jedo zelo čudne stvari. Takšne, ki jih levi ne maramo.«

»Zdaj pa pomisli,« je rekla Sofija, »koga bi bilo najbolje vprašati? Kdo najbolje ve, kaj levi jedo?«

»Seveda! Zakaj se nisem tega že prej spomnil. Očka bom vprašal, on bo vedel, poleg tega pa mamico najbolje pozna in ve, kaj ima najraje,« je zmagovalno vzkliknil.

»Hvala za pomoč, Sofija,« se je še zahvalil slonici in odhitel domov.

Ko je prispel na domači prag, je očka ravno prišel z lova in takoj ga je vprašal: »Oči, mamici bi rad za rojstni dan nekaj pripravil. Kaj ima najraje?«

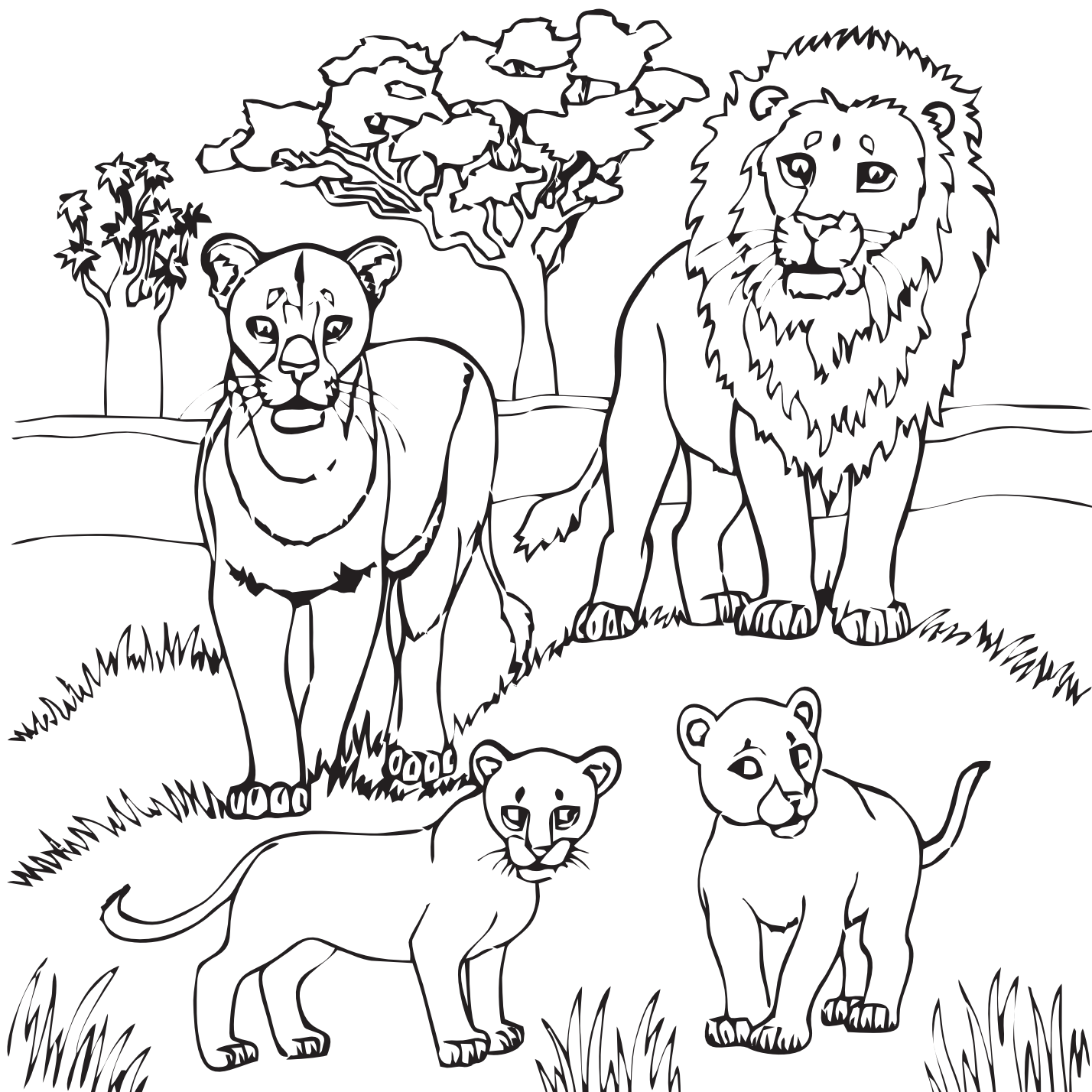
Očka mu je odgovoril: »Tvoja mamica obožuje mesno pito. Če želiš, jo bomo pripravili skupaj.«

»Jaaaaaa,« je bil vesel levček Liam, »to bi bilo super.«

Tako so očka lev ter levja bratca Timon in Liam mamici skupaj pripravili najboljšo rojstnodnevno mesno pito, kar jih je kdaj jedla.

Mamica je bila ponosna na svoje tri fante. Močno jih je objela in vsakemu posebej dala levji poljubček.

**Za vas izbrala
Lilijana Bežan Horvat**

Levja družina levčka Liama. Pobarvajte risbico, dragi otroci!

